

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 2/2006

Cena \$ 2.50

FEBRUARY 2006

Lurdy ve Francii

Lurdy se nacházejí na úpatí Pyrenejí, které tvoří hranici mezi Francií a Španělskem. Zde se narodila v chudé rodině místního mlynáře Františka a Louisy Soubirousových 7. ledna 1844 jejich nejstarší dcera Bernardetta. Bernardetta trpěla od dětství těžkou záduchou a namáhavě se učila, takže byla připuštěna k prvnímu svatému přijímání až ve svých 14 letech. 11. února 1858 šla, jak to často dělávala, se svou sestrou Toinette a přítelkyní Jeanne sbírat dříví na topení, které z hor přinášela řeka Gave. Bernardetta, trápená záduchou, nestačila dívkám, které běžely před ní. Najednou u Massabielle uslyšela jakoby slabé zahřmění, obrátila zrak k nedaleké jeskyni a tam spatřila vznešenou Paní v bílých šatech s modrým pásem kolem pasu a dlouhým závojem na hlavě. Na bosých nohou byly vidět dvě žluté růže a téže barvy byl i řetizek růžence s bílými korálky, který se Paní modlila. Bernardetta vytáhla svůj růženec a začala se modlit také. Potom Paní zvala pokynem ruky Bernardettu, aby přistoupila blíže, ale když se dívka neodvážila, zjevení zmizelo. Její sestra i přítelkyně vyrušily, že se Bernardettě přihodilo něco zvláštního a tak dlouho na ni dotíraly, až jim vše pověděla. Dívky to doma hned pověděly svým rodičům. Soubirousovi zakázali Bernardettě jít znovu k jeskyni. Bernardetta se svěřila svému knězi Otcí Pomianovi a ten se poradil s lurdským farářem Otcem Peyramalem a oba kněží přemluvili rodiče, aby dovolili Bernardettě jít znovu k jeskyni 14. února. Bernardetta vzala s sebou láhev svčené vody. U jeskyně poklekla a začala se modlit růženec. Paní se zjevila a Bernardetta ji začala kropit svčenou vodou se slovy: „Jestliže jste přišla od Boha, zůstaňte, jestli ne, odejděte.“ Paní se usmála a sklonila hlavu. Bernardetta se polekala, vylila na ni zbytek svčené vody a zjevení zmizelo.

18. února doprovázely Bernardettu dvě dospělé ženy, sestry Millat a Antoinette Peret, které jí poradily, aby přinesla papír a pero a požádala paní, aby to, co jí má sdělit, napsala. Ale Paní Ber-

nardettě řekla, že není třeba, aby svá poselství napsala. Zároveň Bernardettě řekla: „Já ti neslibuji, že tě učiním šťastnou na tomto světě, ale na druhém.“ Pak následovalo celkem 15 zjevení, na které doprovázel Bernardettu stále větší zástup věřících. 23. února Paní vzkázala kněžím, aby na místě zjevení byla postavena kaple, která by se stala poutním místem. O dva dny později paní upozornila Bernardettu na pramínek zpočátku nepatrný, který však brzy zesílil a dodnes mohutně teče. Žádost o posatevní kaple Paní několikrát opakovala, stejně jako výzvu, aby se Bernardetta modlila a dělala pokání za obrácení hříšníků. Bernardetta obdržela také tři tajemství, která nesměla nikomu vyjevit.

V pět hodin ráno 25. března 1858 na svátek Zvěstování Panny Marie pocítila Bernardetta zvláštní nutkání, aby šla k jeskyni a zde, jak vypovídala před církevní komisí: „Paní již tam byla. Své ruce držela podél těla a potom pozvedla své oči a zadívala se k obloze, sepjala své ruce na prsa a řekla: Já jsem Neposkvrněné Početi. To byla poslední slova, která mi řekla.“ Čtyři roky před tím 1854 blah. Pius IX. vyhlásil dogma o Neposkvrněném Početi Panny Marie. Bernardetta však o tom nikdy neslyšela a také mezi lidmi nebyl tento název dosud používán, nevzdělaná 14 letá dívka si to nemohla vymyslet.

Bernardetta se stala středem neobyčejné kontroverze. Na jedné straně byli lidé, kteří jí skálopevně věřili a na druhé straně ti, kteří se ji snažili všemožnými způsoby, někdy až drastickými zastrašit a zesměšnit. Byli to především policejní inspektor a veřejný prokurátor Dutour. Rozhořčený lid však donutil tyto vládní úředníky, aby nechali Bernardettu na pokoji. Ona sama o této době řekla: „Bylo ve mně něco, co mne uschopňovalo, abych se povznesla nade všechno. Byla jsem napadána ze všech stran, ale nic mne nemohlo zastrašit.“

Církevní zkoumání zjevení prováděla komise ustanovená 28. července 1858 biskupem Laurencem z Torbes. Na všechny zapůsobila Bernardetta svou jedno-

duchostí, upřímností a skromností, moudrostí svých odpovědí, klidnou obrazovostí a zdravým smyslem převyšujícím její věk. Všechny překvapila, když prohlásila: „Paní mi řekla, abych vás o zjevení informovala. Ona mi neřekla, abych vás přesvědčila v ně uvěřit.“ 18. ledna 1862 komise prohlásila zjevení za pravá a udělila církevní souhlas, aby se Lurdy staly poutním místem. Podle Bernardettiných údajů vytvořil sochař Josef Hugues Fabish sochu Panny Marie Lurdské, která byla v roce 1864 instalována na místě zjevení. Dnes k jeskyni zjevení přicházejí denně tisíce poutníků. Nad jeskyní byl postupně vytvořen celý chrámový komplex. Horní bazilika Neposkvrněného Početi se 70 metrů vysokou věží byla vybudována v letech 1866 až 1872 a je v ní 500 míst k sezení. Přímě pod ní byla ve skále vytesána krypta, která byla posvěcena roku 1866. V její kapli, která pojme 120 poutníků se koná celodenní výstav Nejsvětější Svátosti Oltární. V přístupové chodbě jsou umístěny pamětní desky dobrodinců. Třetím chrámem je dolní růžencový kostel postavený v byzantském stylu v letech 1899 až 1927, který pojme až 1500 poutníků a je v něm do kruhu umístěno 15 oltářů zasvěcených 15 tajemstvím svatého růžence. Na postranních věžích jsou zavěšeny zvony, které každou hodinu hrají melodii známé lurdské písně. Po stranách chrámu se otvírá kolonáda s ochozy do prostorného nádvoří na které navazuje obrovský park lemovaný širokou cestou, kudy se ubírají od jeskyně k chrámu každodenně odpolední procesí s Nejsvětější Svátostí, která vrcholí požehnáním pro poutníky a zvláště pro nemocné a večerní světelné průvody doprovázené modlitbou svatého růžence ve všech jazycích. V podzemí prostranství byla vybudována obrovská bazilika sv. Pia X., která byla posvěcena v roce 1958 a pojme 25 tisíc poutníků.

Pokračování na str. 14

Foto na titulní straně:

Poutní areál Panny Marie v Lurdech

67. zázrak v Lurdech

Katolická církev uznala oficiálně jako zázračné uzdravení italské ženy Anny Santaniellové, která v roce 1952 navštívila Lurdy. Během pobytu na tomto poutním místě zcela zmizelo její těžké srdeční onemocnění. Je to 67. osoba, které se dostalo v Lurdech zázračného uzdravení.

Její onemocnění – tzv. Buillaudova choroba – začalo již v dětství. Jednalo se o revmatický zánět srdeční chlopně. Nemocný touto chorobou má obtíže s řečí, je neschopný chůze, trpí těžkými astmatickými záchvaty, modrají mu tváře a rty, na nohou se tvoří těžké otoky. Její bratr zemřel na tuto chorobu ve 29 letech, a sestra ve 33.

94letá Anna Santaniellová řekla novinářům:

„Děkuji Pánu a Madoně, nevím, proč se tak velké milosti dostalo právě mně. Když jsem byla ještě dítě, vysvětlili lékaři mé matce, že mám srdeční chorobu. Moje matka prosila lékaře, aby mi nic neříkali. Nechtěla, abych měla strach, že mám stejnou nemoc jako moji sourozenci.“ (...)

„Moje dětství a mládí bylo poznamenáno oběťmi a odříkáním. Stala se pro mě obtížná i školní docházka, protože každý krok znamenal dýchací potíže.

Vedlo se mi stále hůře, čím jsem byla starší, tím více jsem byla upoutána na lůžko. Nemohla jsem vůbec dýchat. Lékaři mi nedávali žádnou naději.

Stále jsem však vzývala Pannu Marii, která mě volala, abych přišla do Lurd. Řekla jsem bratrovi, že je to moje poslední přání – navštívit toto poutní místo. Moje rodina byla rozhodně proti a říkala, že cestu nepřežiji, ale já jsem z posledních sil na tom trvala. Odcestovala jsem proti vůli příbuzných na odpovědnost lékaře a kněze. Byla jsem tam dopravena na lehátko, protože jsem nemohla chodit.

V Lurdech jsem řekla všem, že jsem přišla proto, že jsem poslušná k Pánu.

Sestry mě ponořily do lázně. Voda byla ledově studená, ale já jsem ihned pocítila, jakoby mi v hrudi explodovalo něco horkého, jako by se ve mně zcela obnovil život. Po několika minutách jsem mohla sama vstát. Odmítla jsem pomoc nosičů, kteří nesli nosítka: Řekla jsem jim, aby pomáhali jiným nemocným, protože já si zcela stačím sama. Dívali se na mě udiveni a nechtěli tomu věřit. Napřed jsem nemohla udělat ani krok, byla jsem na pokraji smrti, a nyní po ponoření do vody, která pramení na místě, kde Bernadetta viděla svatou Pannu, jsem opět nabyla všechny své síly.

Jeden přítel mi po návratu domů poradil, abych zašla k odborníkovi. Obrátila jsem se na slavného profesora Dogliottiho z Turína. Vyšetřil mě a konstatoval, že jsem zcela zdravá, že nemám prázdnou chorobu a moje srdce pracuje zcela normálně. Nevěděl, jak si to má vysvětlit, když se seznámil s dokumentací, kterou jsem s sebou přinesla.“

„Již v roce 1964 byl můj případ uznán v Lurdech za mimořádné uzdravení. Od té doby jsem nepožila nikdy žádný lék. Nyní vyhlásil v neděli 6. listopadu arcibiskup Gerardo Pierro v Salernu, že církev uznala toto uzdravení za lidsky nevysvětlitelné, tedy zázračné.“

11. únor je světovým dnem modliteb za nemocné

„Nedaleko mého domku je malý kostel. Trávím v něm mnoho času na modlitbách. Modlím se za můj národ, za kněze, za mladé lidi, aby se vrátili na správnou cestu.

Vždycky prosím Madonu, aby mi pomáhala. Před dvěma a půl roky jsem spadla z žebříku, když jsem chtěla očistit lampu. Zlámala jsem si stehenní kost. Lékaři mi řekli, že budu muset půl roku ležet a pak budu odkázána na invalidní vozík. Já jsem se obrátila na Pannu Marii a začala jsem chodit bez berlí. Pro mne je to druhý zázrak.“

Podle Il Giornio

Modlitba v nemoci

Nebeský Otče, mám mnoho obtíží a těžko snáším svou nemoc. Netrpělivě čekám, až budu zase zdravý. Pomoz mi, abych se uklidnil, abych poznal, jak významný je tento čas pro mou spásu. Kéž nemyslím jen na své bolesti, a obrátím svou mysl k tobě, Pane Bože. Ukaž mi, co mám v životě změnit, jak trpělivě a s láskou mám nést své utrpení. Pomoz mi zbavit se neklidu a daruj mi svůj pokoj. Dej, ať mám naději v tvé milosrdenství a skrze ni rozdávám odvahu druhým.

Za trpící

Bože Otče, tvůj Syn ukázal, jaká síla je skrytá v trpělivém snášení bolestí, křížů a zkoušek. Prosíme tě za všechny trpící bratry a sestry kdekoli na světě. Dej jim pocítit svou blízkost, útěchu a pomoc. Ať ti v odevzdanosti do tvé vůle pomáhají svými oběťmi zachraňovat svět. Ať poznají, že je připočetl k těm, které evangelium nazývá blahoslavenými.

Za nemocné

Bože, spásu věřících, vyslyš naše prosby za naše nemocné. Mají účast na utrpení tvého Syna. Poskytni jim ve svém milosrdenství pomoc. Navrať jim zdraví, ať se s nimi z jejich uzdravení v tvé církvi můžeme radovat.

Modlitební kniha

Vydalo Karmelitánské nakladatelství

Kostelní Vydří v roce 2001

LITURGICKÁ ČTENÍ

7.neděle v mezidobí - 19.února 2006

1. ČTENÍ - Iz 43,18-19.21-22.24b-25

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Toto praví Hospodin: „Nevzpomínejte na věci minulé, nedbejte na to, co se dávno stalo! Hle, já dělám věci nové, teď již vzházejí, což to neznáte? Cestu vytvořím na poušti a řeky na neschůdných místech. Ten lid jsem stvořil pro sebe, bude hlásat mou chválu. Ty však jsi mě nevzyval, Jakube, ano, odporem ke mně jsi byl stížen, Izraeli! Ale unavoval jsi mě svými hříchy, obtěžoval jsi mě svými nepravostmi. A přece já, já jsem to, který vymazávám kvůli sobě tvé nepravosti, nevzpomenu na tvé hříchy.“

2. ČTENÍ - 2 Kor 1,18-22

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům.

Bratři! Bůh je věrný: když k vám mluvíme, neznamená to zároveň „ano“ i „ne“. Vždyť přece Boží Syn Ježíš Kristus, kterého jsme u vás hlásali - já totiž, Silván a Timotej - nebyl zároveň „ano“ i „ne“, u něho je pouze „ano“. Všechna Boží zaslíbení našla v něm svoje „ano“. Proto skrze něho voláme „amen“ k Boží slávě. Bůh upevňuje nás i vás, abychom byli vždycky spojeni s Kristem: posvětil nás, vtiskl nám svou pečeť, a tak nám vložil do srdce Ducha jako záruku.

EVANGELIUM - Mk 2,1-12

Slova svatého evangelia podle Marka.

Když se Ježíš po několika dnech vrátil do Kafarna, přeslechlo se, že je doma. Sešlo se tolik lidí, že už nestačilo ani místo přede dveřmi, a on jim hlásal Boží slovo. Tu k němu přicházeli s ochmutým, nesli ho čtyři. Pro množství lidí se s ním nemohli k němu dostat. Proto nad místem, kde byl Ježíš, odkryli střechu, udělali otvor a spustili dolů lehátko, na kterém ochmutý ležel. Když Ježíš viděl jejich víru, řekl ochmutému: „Synu, odpouštějí se ti hříchy.“ Seděli tam však někteří z učitelů Zákona a ve svém srdci uvažovali: „Jak může ten člověk tak mluvit? Vždyť se rouhá! Hříchy přece může odpouštět jenom sám Bůh.“ Ježíš hned svým duchem poznal, že tak u sebe uvažují, a řekl jim: „Proč tak ve svém srdci uvažujete? Co je snadnější? Říci ochmutému: 'Odpouštějí se ti hříchy', nebo říci: 'Vstaň, vezmi své lehátko a chod'? Abyste však věděli, že Syn člověka má moc odpouštět na zemi hříchy“ - řekl ochmutému: „Pravím ti, vstaň, vezmi své lehátko a jdi domů!“ On vstal, ihned vzal lehátko a přede všemi odešel, takže všichni žasli, velebili Bohu a říkali: „Něco takového jsme ještě nikdy neviděli.“

8.neděle v mezidobí - 26.února 2006

1. ČTENÍ - Oz 2,16b.17b.21-22

Čtení z knihy proroka Ozeáše.

Toto praví Hospodin: „Přemluvíím svůj lid, nevěrnou nevěstu, zavedu ji na poušť a budu mluvit k jejímu srdci. Bude poslušná jak ve dnech své mladosti, jako když vycházela z egyptské země. Zasnoubím se s tebou navěky, zasnoubím se s tebou spravedlností a právem, milosrdenstvím a slitováním. Zasnoubím se s tebou věrností, a tak poznáš Hospodina.“

2. ČTENÍ - 2 Kor 3,1b-6

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům.

Bratři! Potřebujeme snad - jako jistí lidé - doporučující listy na vás nebo od vás? Naším listem jste vy! Máme ho vepsaný do srdce, všichni lidé ho znají a mohou číst. Je to očividné, že jste Kristovým listem, který jsme my vyhotovili. Není však napsán inkoustem, ale Duchem živého Boha, ne na deskách kamenných, ale na jiných deskách: v lidských srdcích. Takovou důvěru máme k Bohu skrze Krista, ne že bychom sami sobě mohli něco přičítat, jako by to pocházelo od nás, ale když na něco stačíme, je to od Boha. On nám také dal schopnost sloužit nové smlouvě, která nespočívá v liteře, ale v duchu. Neboť litera zabíjí, ale duch oživuje.

EVANGELIUM - Mk 2,18-22

Slova svatého evangelia podle Marka.

Janovi učedníci a farizeové se právě postili. Lidé přišli k Ježíšovi s otázkou: „Proč se Janovi učedníci a učedníci farizeů postí, ale tvoji učedníci se nepostí?“ Ježíš jim odpověděl: „Mohou se postit hosté na svatbě, dokud je ženich s nimi? Dokud mají ženicha mezi sebou, nemohou se postit. Přijdou však dny, kdy jim ženicha vezmou, a potom, v ten den, se budou postit. Nikdo nepřisívá záplatu z neseprané látky na staré šaty, jinak se ten nový přisítý kus ze staré látky vytrhne a díra se jen ještě zvětší. A nikdo nenalévá mladé víno do starých měchů, jinak víno měchy roztáhne a přijde nazmar víno i měchy. Mladé víno do nových měchů!“

1.neděle postní - 5.března 2006

1. ČTENÍ - Gen 9,8-15

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Toto řekl Bůh Noemovi i jeho synům: „Uzavírám smlouvu s vámi i s vašimi potomky, a se všemi živými tvory u vás: s ptáky, s veškerou krotkou i divokou zvěří země, se vším, co vyšlo z archy, se všemi živočichy země. Uzavírám s vámi smlouvu: Nic, co má tělo, nebude už zahubeno vodou potopy, už nepříjde potopa, aby zpusťovala zemi.“ Bůh dodal: „Toto je znamení smlouvy, které zřizují mezi sebou a vámi i mezi každým tvorem u vás na budoucí pokolení: Kladu do mraků svou duhu a ta bude znamením smlouvy mezi mnou a vámi. Když nakupím nad zemi mraky a v mracích se objeví duha, vzpomenu si na svoji smlouvu, která je mezi mnou a vámi a mezi každým živým tvorem, který má tělo. Voda už nevzroste k potopě, aby zahubila každé tělo.“

2. ČTENÍ - 1 Petr 3,18-22

Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra.

Milovaní! Kristus vytrpěl jednou smrt za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás smířil s Bohem. Byl sice usmrčen podle těla, ale podle ducha dostal nový život. V tom duchu šel a přinesl zprávu duším uvězněným. Oni kdysi nechťeli poslechnout, když Bůh v Noemově době shovívavě vyčkával, zatímco se stavěla archa. Jen několik osob, celkem osm, se v ní zachránilo skrze vodu. Voda, která tehdy byla předobrazem křtu, i vám nyní přináší spásu. Ne že by křest smýval špinu z těla, ale vyprošuje nám u Boha, aby bylo čisté naše svědomí, a působí to zmrtvýchvstání Ježíše Krista. On se odebral do nebe, je po Boží pravici a jsou mu podřízeni andělé, mocnosti i sily.

EVANGELIUM - Mk 1,12-15

Slova svatého evangelia podle Marka.

Duch vyvedl Ježíše na poušť. Byl na poušti čtyřicet dní a byl pokoušen od satana, žil tam mezi divokými zvířaty a andělé mu sloužili. Když byl Jan Křtitel uvězněn, přišel Ježíš do Galileje a hlásal tam Boží evangelium: „Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království. Obráťte se a věřte evangeliu.“

2.neděle postní - 12.března 2006

1. ČTENÍ - Gen 22, 1-2.9a.10-13.15-18

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Bůh zkoušel Abraháma a řekl: „Abraháme!“ Odpověděl: „Tady jsem!“ Bůh pravil: „Vezmi svého syna, svého jediného syna, kterého miluješ, Izáka, a jdi do země Moria a obětuj ho tam jako celopal na jedné z hor, kterou ti označím.“ Když došli na místo od Boha určené, Abrahám tam vystavěl oltář, narovnal dříví, svázal svého syna Izáka, a položil ho na oltář, nahoru na dříví. Pak vztáhl Abrahám ruku a vzal nůž, aby zabil svého syna. Ale Hospodinův anděl na něho zavolal z nebe: „Abraháme, Abraháme!“ Ten se ozval: „Tady jsem!“ Anděl řekl: „Nevztahuj svou ruku na chlapce a nic mu nedělej, neboť nyní vím, že se bojíš Boha, když mi neodpíráš svého syna, svého jediného syna.“ Abrahám pozdvihl své oči, a hle - za ním beran, který se chytil za rohy v křoví. Abrahám šel, vzal ho a obětoval jako celopal místo svého syna. Hospodinův anděl zavolał na Abraháma podruhé z nebe a řekl: „Při sobě samém přisáham - praví Hospodin - že jsi to udělal a neodepřel jsi mi svého syna, svého jediného syna, zahrnu tě požehnáním a rozmnožím tvé potomstvo jako nebeské hvězdy, jako písek na mořském břehu, a tvé potomstvo se zmocní brány svých nepřátel. V tvém potomstvu budou požehnány všechny národy země za to, že jsi mě poslechl.“

2. ČTENÍ - Řím 8, 31b-34

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? Když ani vlastního Syna neušetřil, ale vydal ho za nás za všechny, jak by nám s ním nedaroval také všechno ostatní? Kdo vystoupí se žalobou proti Božím vyvoleným? Bůh přece ospravedlňuje! Kdo odsoudí? Kristus Ježíš přece zemřel, ano i z mrtvých vstal, je po Boží pravici a přimlouvá se za nás!

EVANGELIUM - Mk 9,2-10

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami. A byl před nimi proměněn. Jeho oděv zářivě zblýskal - žádný bělič na zemi by ho nedovedl tak vyběliti. Zjevil se jim Eliáš s Mojžíšem a rozmlouvali s Ježíšem. Petr se ujal slova a řekl Ježíšovi: „Mistře, je dobře, že jsme tady. Máme udělat tři stany: jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi?“ Nevěděl totiž, co by měl říci; tak byli ustrašení. Tu se objevil oblak a zastínil je. Z oblaku se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn, toho poslouchajte!“ Když se rozhlédli, najednou u sebe neviděli nikoho jiného, jenom samotného Ježíše. Když sestupovali z hory, přikázal jim, aby nikomu nevypravovali o tom, co viděli, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých. Toho slova se chytili a uvažovali mezi sebou, co to znamená „vstát z mrtvých“.

3.neděle postní - 19.března 2006

1. ČTENÍ - Ex 20.1-17

Čtení z druhé knihy Mojžíšovy.

Bůh vyhlásil všechna tato přikázání: „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví. Nebudeš mít jiné bohy mimo mě. Neuděláš si modlu, totiž žádnou podobu toho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit. Já Hospodin, tvůj Bůh, jsem Bůh žárlivý. Stihám vinu otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kdo mě nenávidí, ale prokazují milosrdenství tisícům pokolení těch, kdo mě milují a zachovávají mé příkazy. Nezneužíješ jména Hospodina, svého Boha. Hospodin nenechá bez trestu toho, kdo by jeho jména zneužíval. Pamatuj na den sobotní, že ti má být svatý. Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci. Ale sedmý den je den odpočinku Hospodina, tvého Boha. Nebudeš dělat žádnou práci, ani ty, ani tvůj syn a tvá dcera, ani tvůj otrok a tvá otrokyně, ani tvůj dobytek, ani přistěhovalec, kterého jsi přijal k sobě. V šesti dnech totiž učinil Hospodin nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, a sedmého dne odpočinul. Proto Hospodin dni sobotnímu požehnal a oddělil ho jako svatý. Cti svého otce i svou matku, abys dlouho žil na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh. Nezabiješ. Nezcizoložíš. Nepokradeš. Nevydáš krivé svědectví proti svému bližnímu. Nebudeš dychtit po domu svého bližního. Nebudeš dychtit po ženě svého bližního, ani po jeho otroku, ani po jeho otrokyni, ani po jeho býku, ani po jeho oslu, vůbec po ničem, co patří tvému bližnímu.“

2. ČTENÍ - I Kor 1,22-25

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintánům.

Bratři! Židé si přejí zázraky, Řekové zase hledají moudrost, ale my kážeme Krista ukřižovaného. Židy to uráží a pohané to pokládají za hloupost. Ale pro ty, kdo jsou povoláni, ať jsou to židé nebo pohané, je Kristus Boží moc a Boží moudrost. Neboť „pošetilá“ Boží věc je moudřejší než lidé a „slabá“ Boží věc je silnější než lidé.

EVANGELIUM - Jan 2,13-25

Slova svatého evangelia podle Jana.

Byly blízko židovské velikonoce a Ježíš se odebral vzhůru do Jeruzaléma. V chrámě zastihl prodavače býčků, ovcí a holubů i směnárny, jak tam sedí. Tu si udělal z provazů důtky a vyhnal všechny z chrámu i s ovci a býčky, směnárníkům rozházel peníze a stoly jim převracel a prodavačům holubů řekl: „Jděte s tím odtud! Nedělejte z domu mého Otce tržnici!“ Jeho učedníci si vzpomněli, že je psáno: 'Horlivost pro tvůj dům mě stravuje.' Židé mu však namítli: „Jakým znamením nám dokážeš, že tohle smíš dělat?“ Ježíš jim odpověděl: „Zbořte tento chrám, a ve třech dnech jej zase postavím.“ Tu židé řekli: „Tento chrám se stavěl šestačtyřicet let - a ty že bys ho zase postavil ve třech dnech?“ On však to řekl o chrámu svého těla. Teprve až byl vzkříšen z mrtvých, uvědomili si jeho učedníci, co tím chtěl říci, a uvěřili Písmu i slovu, které Ježíš řekl. Když byl v Jeruzalémě o velikonočních svátcích, mnoho jich uvěřilo v jeho jméno, když viděli znamení, která konal. Ježíš se jim však sám nesvěřoval, protože znal všechny a nepotřeboval, aby mu někdo něco o lidech vykládal. Sám totiž věděl, co je v člověku.

ZPRÁVY Z VLASTI

Carolina od 1. do 31.ledna 2006

Politické události

Volby do sněmovny budou první červnový víkend

Prezident Václav Klaus vyhlásil termín řádných voleb do Poslanecké sněmovny na 2. a 3.června. Občané České republiky budou moci volit též na Generálním konzulátu v Chicagu, který bude otevřen v nejbližších dnech.

Senát schválil

registrované partnerství

Senátoři 26.ledna odsouhlasili zákon o registrovaném partnerství osob stejného pohlaví. Gayům a lesbičkám zjednodušuje soužití – například při jednání na úřadech, dědickém řízení nebo při získávání informací o zdravotním stavu partnera. V zákoně je také zakotvena vzájemná vyživovací povinnost i společná výchova dětí, naopak norma neumožňuje adopci. Poslanci zákon delší dobu odmítali, sněmovnou prošel až loni v prosinci na pátý pokus, senátoři ho schválili napoprvé. Zákon čeká už jen na podpis prezidenta, který ale dříve naznačil, že ho nepodpoří. V tom případě by sněmovna na jeho přehlasování potřebovala 101 hlasů, pro návrh se přitom vyslovilo jen 86 poslanců (zákon odmítají lidovci a část ODS).

Lékárníci protestovali proti snížení marží

Většina lékáren měla 30.ledna tři hodiny zavřeno. Protestovaly tak proti rozhodnutí snížit marže z 32 na 29 %, které vláda schválila v polovině ledna. Zástupci lékárníků tvrdí, že tento krok povede k existenčním potížím malých lékáren s obratem do 1,5

miliónu, kterých je v Česku 65 %. Lékárny zavřely v poledne a do tří hodin poskytovaly jen akutní péči. Protestu se podle odhadů organizátora akce zúčastnilo 70-90% lékáren, nepřipojily se především lékárny ve fakultních nemocnicích a v supermarketech, kterým to zakazuje nájemní smlouva. Ke stávce se lékárníci uchýlili jako k důraznějšímu protestu, když ministr nereagoval na jejich demonstraci 26.ledna. Zvažují i několikadenní stávkou, ke které by se mohli připojit i soukromí lékaři, zubaři a malé nemocnice. Cílem snížení marží je podle ministra zdravotnictví Ratha zlepšení cenové dostupnosti léků pro pacienty, kteří v souhrnu ušetří ročně až 1,5 miliardy korun, a pro lékárny by mělo znamenat jen drobný pokles zisků, protože prý dobře prosperují z dalšího sortimentu. S tím nesouhlasí šéf České lékařské komory (ČLK) Lubomír Chudoba. Podle něho snížení marže o tři procenta znamená snížení celkových příjmů až o 15 procent, což by mohlo způsobit vážné ekonomické problémy pro mnohé lékárny. Poté, co se Rath odmítl zabývat alternativním návrhem ČLK na úspory, které by se nedotkly malých lékáren, svolali lékárníci na 26.ledna demonstraci. Na té vyvolávali hesla odmítající Rathovu politiku a hlavně rozhodnutí o snížení marží. Ministr se na demonstraci neukázal a odjel do sněmovny. O celé akci se vyjádřil jako o protestu milionářů s tím, že respektuje jejich důvody, ale

jen jako subjektivní potřeby. Jakákoliv opatření proti svěmu předchozímu rozhodnutí označil za nesystémová. Stejný signál, tedy neustoupit ani o krok, vyslal Rath i po tříhodinové stávce. Navíc se o celé akci vyjádřil jako o politické. Podle něj za ní stojí ODS, která je podle něj na některá lékařská sdružení personálně napojena.

V Praze byl zastřelen kontroverzní miliardář Mrázek

Před sídlem své firmy v Praze 4 byl 25.ledna zastřelen podnikatel František Mrázek. Podle policie ho jediným výstřelem z velkorážní zbraně se speciálně upraveným nábojem zabil profesionální zabiják. Na Mrázka už byl spáchán atentát před třemi roky. Policie nemá zatím žádnou zásadní stopu. Mrázkovy aktivity byly široké, stýkal se s lidmi z veřejného a politického života. Byl považován za spoludávatele firmy Český olej, který ovládl ústeckou Setuzu, i když v obchodním rejstříku je uveden jako jediný akcionář Michal Zouhar. Zastřelený Mrázek skupoval v 90.letech spolu s podnikatelem Tomášem Pitrem, který je souzen za trestný čin podvodu, desítky firem. Stal se spoludávatelem Agrocreditu, který měl podíly ve společnostech Setuza, konzervárně Seliko, balírně kávy Marila a dalších deseti menších potravinářských skupinách. Setuzu měli získat v roce 2000 za nejasných okolností po pádu Investiční a poštovní banky. Policie Mrázka podezírala z řady trestných činů včetně objednání vraždy. Nikdy ale nebyl z ničeho usvědčen.

Robot oslavil 85. narozeniny

Slovo robot poprvé zaznělo před 85 lety, 25.ledna 1921,

na jevišti pražského Národního divadla v Čapkově hře R.U.R. Že je výraz českého původu, připomněla domácí média. Za jeho autora je považován Karel Čapek, nejspíše ale pochází z hlavy jeho bratra Josefa. Za 85 let své existence se český termín vžil také v zahraničí a to natolik, že je považován za cizojazyčný. Český původ mají i některá další mezinárodně užívaná slova, například pistol, dolar či polka.

Češi objevili nejdelší solnou jeskyni na světě

Čeští jeskyňáři zaznamenali 17.ledna významný úspěch. V jižním Iránu v oblasti Namakdan objevili nejdelší solnou jeskyni na světě. Ve spolupráci s iránskými kolegy z univerzity v Sirazu našli posledních 600 metrů podzemních chodeb, a propojili tak dva již známé jeskynní systémy Velký ponor a jeskyni Tři naháčů. Celý systém má nyní přes šest kilometrů. Po dohodě s iránskou stranou se bude jmenovat 3N podle hlavní části jeskyně Tři naháčů, kterou čeští speleologové objevili při expedici v roce 1999. Dosud nejdelší solná jeskyně Malham v Izraeli měří 5685 m. Účastníci expedice Namak (sůl) pod vedením Michala Filippiho a Jiřího Brunthanse z Ústavu hydrologie Univerzity Karlovy budou teď jeskyni podrobně zaměřovat. O oficiálním zápisu objevu do světových tabulek rozhodne komise Mezinárodní speleologické unie na základě předložených podrobných map.

Čeští vědci se usazují v Antarktidě

Do Antarktidy míří další výprava českých vědců. Expedice složená ze dvou botaniků, Josefa Elstera a Jiřího Komárka, odletěla 17.ledna

směrem k ostrovu Jamese Rosse, kde se nachází česká polární stanice. Vědci z Jihočeské univerzity a Botanického ústavu Akademie věd vystřídají v pobytu v nehostinných pustinách předchozí výpravu, kterou tvořili odborníci z Masarykovy univerzity v Brně. Čeští badatelé se budou věnovat pozorování sinic a řas na teprve nedávno odledněném území. Na Rossově ostrově se nevyskytují cévnaté rostliny, ale pouze mechy, lišejníky, řasy a houby. O rostlinné mikroskopické organismy se botanici zajímají zejména kvůli porozumění principu návratu života. "To se může hodit i v Česku, protože se často setkáváme s místy, která byla původně zničena různými lidskými činnostmi (těžbou nerostných surovin) a nyní se do nich vrací život ve formách, původně zničených," vysvětluje Elster na serveru aktualne.cz. Česká polární stanice se v severovýchodní části Antarktického poloostrova začala budovat v roce 2003. Nejblíže lidé jsou vzdáleni hodinu letu vrtulníkem. Ostrov Jamese Rosse byl vybrán proto, že je pustým a vědecky málo známým územím. Celý projekt zaštitěn Masarykovou univerzitou stál 40 milionů korun. Hradilo jej ministerstvo školství. O aktualitách na české stanici informují webové stránky české verze časopisu National Geographic, který je mediálním partnerem této expedice. Přibližuje ji také výstava v Národním muzeu v Praze.

Tři Čechy zabila zřícená střecha haly v Katovicích

Hlavní výstavní hala Katovických mezinárodních veletrhů v jihopolském Chorzowě pohřbila přes 60 lidí, 140 osob je zraněných. Mezi mrt-

vými byli identifikováni tři Češi. Střecha budovy pravděpodobně kvůli vadné konstrukci neunesla váhu sněhu a v sobotu se zřítíla na přibližně 500 návštěvníků největší středoevropské výstavy holubů. Polsko drželo od neděle třídní státní smutek, prezident Lech Kaczyński zrušil návštěvu Prahy plánovanou na pondělí. Zprávu o mrtvých Čechách potvrdil serveru aktualne.cz generální konzul v Katovicích. Na 1300 záchranářů, mezi nimi i týmy hasičů, vojáků a horníků z nedalekých dolů, odklízelo trosky. Hasiči používali těžkou techniku, aby se do budovy o rozloze fotbalového hřiště mohli dostat záchranáři se psy. Poslední zasypaný byl nalezen naživu v sobotu večer. Pozůstali po Čechách se možná dočkají odškodnění. Polská vláda přislíbila, že uhradí náklady na pohřeb všech obětí katovické tragédie.

Ze Slovenska

SR se rozloučila se 42 vojáky, kteří zahynuli při návratu z Kosova

V městské hale v Prešově se ve čtvrtek 26.ledna konalo oficiální rozloučení s oběťmi leteckého neštěstí, které se stalo 19.ledna u maďarsko-slovenských hranic. Letadlo typu An-24 po zahájení přistávacího manévru narazilo do kopce Borso u obce Hejce. Při havárii letounu zahynulo 42 lidí. O život přišli příslušníci jednotky KFOR, kteří sloužili v Kosovu, pracovníci ministerstva obrany a posádka letadla. Jako jediný přežil nadporučík Martin Farkas, který seděl v zadní části letadla. Byl hospitalizován s otokem mozku, ale nehoda

by neměla zanechat trvalé následky. S oběťmi se přišli rozloučit nejvyšší slovenští představitelé v čele s prezidentem Ivanem Gašparovičem, generální tajemník NATO Jaap de Hoop Scheffer, maďarský prezident László Solyom a český ministr obrany Karel Kušnir, který spolu se svým slovenským protějškem udělil vojákům mimořádná vyznamenání in memoriam. Z České republiky přijeli také náčelník generálního štábu Pavel Štefka a bývalý velitel mnohonárodní brigády Střed v Kosovu Aleš Vodehnal, pod nímž zesnuli slovenští vojáci v misi KFOR sloužili. Již v pondělí 23.ledna byl přesně v poledne vyhlášen na Slovensku státní smutek. Vlajky na státních budovách byly staženy na půl žerdi, divadla a televize nevysílaly zábavné pořady. Minutou ticha uctili památku vojáků také žáci ve školách a večer se na památku obětí konaly zádušní mše. Příčiny nehody dosud nejsou jasné. Vojenské komisi potrvá přezkoumání všech podrobností několik měsíců. Maďarští vyšetřovatelé podle deníku Nepszabadsag objasňují příčinu havárie tím, že slovenští piloti pravděpodobně přehlédli 747 metrů vysoký vrch Borso. Deník připomíná, že piloti už viděli světla košického letiště a požádali o vizuální navigaci bez navádění radarem. Letadlo dodrželo stanovený kurz, letělo však příliš nízko. Na největší tragédii v dějinách slovenské armády reagoval ministr obrany Juraj Liška podáním demise. Prohlásil, že to není politické rozhodnutí, ale rozhodnutí srdce. Nemá pocit, že by pro lepší fungování slovenských ozbrojených sil neudělal maximum.

Ekonomika

V Česku se vloni poprvé vyrobilo přes půl milionu aut

Loňská výroba osobních automobilů v ČR poprvé v historii překročila půl milionu a přiblížila se hranici 600 tisíc vozů. Příčinila se o to zejména společnost Škoda Auto, která vyrobila téměř 500 tisíc vozů. Tržby Škodovky loni vzrostly o 20 %. Zatímco dříve byla jejím nejprodávanejším vozem s výrazným náskokem fabia, loni ji octavia téměř dohnala. Letos hodlá automobilka vyrobít více než půl milionu aut, dosavadní modely ještě rozšíří o Roomster, který se představí v březnu. Škoda slaví úspěchy i v zahraničí, v Polsku a tradičně i na Slovensku je nejprodávanejším značkou. V Belgii je v oblíbenosti u spotřebitelů na vzestupu a v Indii otevřela loni na podzim novou pobočku. Podle MF Dnes chce Škoda Auto do pěti let vyrábět 800 tisíc vozů ročně, což je tolik, kolik dnes v rámci koncernu VW vyrábí Audi. Čtvrtina těchto automobilů by ovšem byla vyrobena mimo ČR.

Letiště Ruzyně má nový terminál

Letiště v Praze-Ruzyni otevřelo v pátek 13.ledna nový terminál Sever 2. Využívají ho pasažéři letící do zemí schengenského prostoru. Na výstavbu si Letiště Praha půjčilo devět miliard korun od Evropské investiční banky. Původní projekt přitom podle generální ředitelky letiště Hany Černochové počítal s tím, že nový terminál bude stát deset miliard korun. "Ušetřené peníze půjdou na přípravu dalších investic," sdělila novinářům Černochová. Ruzyně se řadí mezi nej-

významnější letiště ve střední Evropě. Loni zde bylo odbaveno 10,8 milionu lidí a letos se očekává nárůst o 6,5 %.

Polepšit si mají školy, pedagogové i studenti

Ministerstvo školství má podle ministryně Petry Buzkové letos k dispozici o 3,2 miliard korun více na školy zřizované obcemi a kraji. Tím by se měl zvýšit roční příspěvek na žáka, ale také třeba dotace pro soukromé školy. Rovněž průměrná mzda učitelů by se mohla ke konci roku zvýšit, a to ze stávajících asi 20 tisíc na více než 21 tisíc korun. Platy ovšem porostou na úkor snížení počtu učitelů, jichž tak bude podle odhadu asi o jedno procento méně. Příčinou je výrazně nižší počet nastupujících prvňáků - očekává se, že jich letos bude až o 40 tisíc méně než loni. Podle Buzkové si přilepší také vysoké školy - celkem asi o 2,8 miliardy korun oproti minulému roku. Získají tak dohromady asi 19 miliard korun. Navýšenou sumu by měly použít na zvýšení počtu přijímaných studentů, a to dle předpokladu až o 16 tisíc. V rozpočtu určeném vysokému školství se dále počítá s navýšením částky, kterou školy obdrží za každého absolventa, a dále pak s ubytovacími či s nově zavedenými sociálními stipendii.

Vláda schválila výhodné úvěry na modernizaci bydlení

Vláda 18.ledna rozhodla o zvýhodněných půjčkách pro mladé manžele nebo pro páry, které nejsou sezené, ale mají ve výchově nejmeně jedno nezletilé dítě. Podmínkou v obou případech je, že alespoň jeden z partnerů nedosáhl věku 36 let a půjčka musí být použita na

rekonstrukci vlastního bytu či domu, vztahuje se i na byty družstevní. Mladí lidé tak budou mít od 1.března možnost půjčit si částku až 150 tisíc korun, přičemž úroková sazba bude činit dvě procenta a maximální doba splatnosti je deset let. Státní fond pro rozvoj bydlení na tyto úvěry vyčlenil téměř miliardu korun a odhaduje se, že o ně zažádá přibližně 6 500 uchazečů.

Koruna stále posiluje

Česká koruna nadále pokračuje v trendu zpevňování. Před dvěma měsíci stačilo na jedno euro 28,90 koruny, ale 30.ledna koruna dosáhla historicky nejsilnějšího kurzu: 28,25 za euro. Výhledově se podle ekonomů dostane kurz koruny vůči euru na konci roku až na 27,7 za euro.

Kurzovní lístek ČNB

2. 2. 2006 (střed)

EUR, 1	28.515
Kanada, 1	20.628
Slovensko, 100	76.284
USA, 1	23.634

Kultura

Hudba v srdci Evropy aneb Mozart Praha 2006

Letos uplynulo 250 let od narození Wolfganga Amadea Mozarta. Ono velké datum sice připadlo na 27.leden, ale oslavy potrvají po celý rok. Hold jeho památce vzdá nejen Praha, velkolepé projekty plánuje samozřejmě rodné Rakousko a mnohé další země. V Praze je podobná akce unikátem, protože vůbec poprvé je jedinému skladateli věnován celý rok. V souvislosti s tímto virtuózem 18. století se bude připomínat světová premiéra slavné opery Don Giovanni v pražském Nosticově (dnes Stavovském) divadle z roku 1787 nebo skladatelův výrok "Mí Praž-

né mi rozumějí". Českou metropoli navštívil třikrát. Cílem projektu je nejen připomenout Mozartovo dílo, včetně zapomenutých skladeb, ale zároveň poodhalit i méně známé skutečnosti z jeho života. Připraveno je na 150 kulturních událostí - od oper a hudebních festivalů přes filmové projekce po výstavy. Oslavy začaly již 12.ledna, nicméně za jejich vrchol se považuje kromě jiných například Slavnostní koncert v Národním divadle přesně v den Mozartova narození, nebo 1.května Evropský koncert. Na něm vystoupí italská mezzosopranistka Cecilia Bartoli s Berlínskou filharmonií. Slavnostní závěrečný koncert je plánován na 14.prosinec a odehraje se ve Smetanově síni Obecního domu v Praze.

Pocta hudebnímu géniovi: Mozart Gala 2006

Mozartova hudba zazněla 21.ledna ve vyprodané Státní opeře Praha u příležitosti 250. výročí skladatelova narození. Hvězdami večera byli česká mezzosopranistka Dagmar Pecková a Orchester Státní opery Praha pod vedením dirigenta Vojtěcha Spurného. Ten také ve dvou kusech usedl ke klavíru. Na programu téměř dvouhodinového slavnostního koncertu byla například předehra a také recitativ a rondo z opery La Clemenza di Tito nebo árie z Figarovy svatby (Ch'io mi scordi di te?). Druhá půle byla věnována recitativu a árii Donny Elvíry z druhého dějství opery Don Giovanni, dále pak slavné přede hry k této opeře a koncertní árii Ah, lo Previdi, kterou Mozart věnoval české pěvkyni Josefině Duškové. Po nadšeném potlesku se Dagmar Pecková rozhodla závěrečnou část této árie zo-

pakovat. Státní opera Praha se na projektu Mozart Praha 2006 bude podílet ještě jednou hudební událostí, a tou je premiéra opery Idomeneo. Uskuteční se 7.prosince. Kromě toho Opera chystá dvě výstavy: Mozart a Státní opera Praha, která zahájí 1.září, a souběžně s ní expozici Mozart a Vídeň, kterou Praze zapůjčilo Rakouské kulturní forum. Obě potrvají do konce letošního roku.

Stavovské divadlo uvedlo první

Mozartovu operu

V rámci projektu Mozart Praha 2006, měla v neděli 29.ledna ve Stavovském divadle v Praze premiéru skladatelova první opera Apollon a Hyacint. Představení vzniklo ve spolupráci Národního divadla s libereckým Divadlem F. X. Šaldy, kde se také konaly dvě předpremiéry. Jednoaktovou komorní inscenaci režíroval zpěvák Státní opery Praha Oldřich Kříž spolu s dirigentem Martinem Doubravským. Jedná se o první nastudování této opery v Čechách. Autoři ji navíc obohatili o jednu symfonii, kterou Mozart napsal v devíti letech. "Znalce Mozarta potěší rozhodně motivy, které skladatel později použil ve svých vrcholných dílech, ti ostatní ocení Mozartovu genialitu, díky které dokázal složit velkou operu již v tak útlém věku," řekl deníku Právo Doubravský. Dílo Apollon a Hyacint složil Mozart v jedenácti letech na zakázku biskupa Schrattenbacha. Opera poprvé zazněla v roce 1767 v benediktinské akademii v Saleburku. Byla inspirována příběhem z Ovidiovy sbírky Proměny, v němž se bůh Apollon zamiluje do syna spartského krále, krásného Hyacinta.

Brno oslavilo 50 let zdejší filharmonie

V moravské metropoli se v uplynulých dnech konaly oslavy půlstého výročí existence místní filharmonie. Slavnostní symfonický cyklus byl zahájen novoročním koncertem a vyvrcholil 18. ledna v Janáčkově divadle. Tento koncert se uskutečnil přesně v den, kdy byla před 50 lety zahájena činnost orchestru. Program byl také naprosto shodný, a pod vedením dirigenta Martina Turnovského tak zazněla předehra ze Smetanovy Libuše, Taras Bulba Leoše Janáčka a Dvořákova Symfonie č. 9 e moll Z nového světa. U příležitosti kulatého výročí byla také vydána obsáhlá publikace Státní filharmonie Brno 1956 - 2006, kterou doplňují čtyři muzikologické studie. Brněnská filharmonie se stala ve druhé polovině minulého století hlavním centrem zdejšího koncertního života. Prošla jí řada vynikajících dirigentských osobností jako třeba Jiří Bělohlávek nebo Jiří Waldhans.

Zemřel Antonín Moskalyk

Ve věku 75 let zemřel v pátek 27. ledna režisér Antonín Moskalyk. Již delší dobu bojoval s rakovinou a od prosince loňského roku se léčil v Masarykově onkologickém ústavu v Brně. Loni Moskalyk obdržel televizní cenu TyTy za mnohaletý přínos, a vstoupil tak do Dvorany slávy. Při této příležitosti řekl: "Byla to cesta složitá, dramatická, ale krásná. Neměnil bych." Moskalyk se narodil 11. listopadu 1930 v Chustu. Maturoval na gymnáziu v Brně, kde také po neúspěšných pokusech jít studovat pracoval jako konstruktér a pomocný dělník. Na přání rodičů se měl stát učitelem, od mládí jej ale přitahovalo

divadlo. Nejprve se snažil uchytit jako herec v Dědinském divadle Bratislava, nakonec se mu podařilo odejít do Prahy, kde od roku 1953 studoval režii na DAMU. Absolvoval v roce 1958 a od té doby dělil svůj čas mezi divadlo, film a televizi, která se brzy stala jeho hlavním působištěm. V Československé, později České televizi, pracoval od roku 1959 a za svůj život natočil dvě desítky filmů a přes čtyři sta televizních inscenací. Mezi nejznámější patří adaptace románu Arnošta Lustiga Modlitba pro Kateřinu Horowitzovou (1965) a Dita Saxová (1967), televizní adaptace románu Boženy Němcové Babička (1976) či oblíbená pohádka Třetí princ (1983). Největší divácké oblibě se ale teší jeho seriály: Panoptikum města pražského (1986), Dobrodružství kriminalistiky (1989) a v posledních letech zejména Četnické humoresky (2000). Od února se má natáčet jejich třetí řada, kterou zřejmě dokončí režisérova dcera Pavlína Moskalyková-Soho.

Židovské muzeum v Praze slaví 100 let

Muzeum se v rámci oslav 100. výročí své existence obrátilo na různé tuzemské kulturní instituce, umělce, židovské obce i veřejné činitele, aby s jejich podporou a za pomoci několika velvyslanectví a zahraničních kulturních středisek připravilo celoroční projekt Rok s židovskou kulturou - 100 let Židovského muzea v Praze. Tyto kulturní akce se budou konat po celé republice. Na programu jsou výstavy, společenské akce, koncerty, přednášky a diskuse, ale i divadelní představení, filmové projekce apod. Pražské Divadlo Archa začí-

ná např. uvádět pět autor-
ských večerů, na kterých Arnošt Goldflam vypráví příběhy vlastního života a života jiných, každé představení je premiérou i derniérou zároveň. Židovská tematika bude mít své místo i na filmových festivalech Jeden svět a Febiofest. Více informací o projektu Rok s židovskou kulturou lze nalézt na www.jewishmuseum.cz. U zrodu Židovského muzea, v současnosti nejnavštěvovanějšího českého muzea, stáli v roce 1906 historik S. H. Lieben a představitel česko-židovského hnutí A. Stein. Prvotním záměrem bylo zachovat cenné umělecké předměty z pražských synagog, které byly počátkem 20. století zbourány.

Sport

Do Turína jede rekordní výprava

Český olympijský výbor schválil nominaci pro zimní olympijské hry v Turíně, které začnou 10. února. V Itálii bude Česko reprezentovat rekordní 83členná výprava. Historicky nejvyšší počet sportovců tvoří 63 mužů a 20 žen. Nejvíce jsou zastoupeni lyžaři (37) a další tradičně velkou skupinou je s obvyklou triadvacítkou hráčů hokejový tým, který patří k favoritům turnaje. Ke kandidátům na medaile počítají Češi běžkyni Kateřinu Neumannovou a skokana na lyžích Jakuba Jandu. Naděje na cenný kov si dělají i Nikola Šudová v jízdě na boulich, která letos ve Světovém poháru patří ke špičce. Dále běžec Lukáš Bauer a mladá rychlobruslařka Martina Sáblíková. Letos se zatím příliš nedaří obhájci zlata ze Salt Lake City akrobatovi Aleši Valentovi.

Češi budou hrát o Euro 2008 s Německem, Slovenskem a Irskem

Česká fotbalová reprezentace již ví, kdo jí bude soupeřem v kvalifikaci na Euro 2008. Ve skupině D se utká o dvě postupová místa s Německem, Slovenskem a Irskem, další členové skupiny jsou outsideri: Wales, Kypr a San Marino. Losovalo se 27. ledna ve švýcarském letovisku Montreux. Kvalifikace začne na podzim a z každé skupiny postoupí na závěrečný turnaj do Rakouska a Švýcarska dva týmy. Ještě předtím ale čeká národní tým vrchol roku, mistrovství světa v Německu. I proto reprezentační trenér Karel Bruckner nechtěl výsledek losování příliš rozebírat. "Samozřejmě jsem ale rád, že jsme se vyhnuli skupině A, která je svým složením přímo vražedná (Portugalsko, Polsko, Srbsko a Černá Hora, Belgie, Finsko, Arménie, Kazachstán, Azerbajdžán - pozn. red.), sportovně, počtem zápasů i náročným cestováním," citovaly Brucknera svazové internetové stránky. Česká skupina podle něj může být velmi vyrovnaná a dramatická. Jízdní řád kvalifikace musejí národní svazy podle pravidel UEFA dohodnout do 30 dnů po losování.

Janda triumfoval na Turné čtyř můstků

Český skokan Jakub Janda se stal druhým Čechem v historii, který vyhrál prestižní Turné čtyř můstků. O triumf se podělil s Jannem Ahonenem, jenž porazil Jandu v posledním kole závodu. Na stupni vítězů tak stanuli poprvé v dějinách dva sportovci. Janda napodobil triumfem olympijského vítěze z Grenoble Jiřího Rašku, který Turné vyhrál v roce 1971.

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Encyklika Benedikta XVI. Deus caritas est

Svatý otec Benedikt XVI. zveřejnil 25. ledna svou první encykliku Deus caritas est - Bůh je láska. Přichází s asi měsíčním zpožděním. Papež už dříve vysvětlil, že ho způsobilý potíže s překlady do světových jazyků. Encyklika přichází s poukazem na láskyplný vztah Boha k člověku v době, kdy se ve světě podněcuje k nenávisti a násilí ve jménu Božím. Papež připomíná, že láska k bližnímu patří k podstatě katolické církve stejně jako vysluhování svátostí a zvěstování evangelia.

Dokument vychází ze slov 1. listu apoštola Jana: Bůh je láska, a kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm. Vzorem této lásky je podle encykliky život Ježíše Krista, který v sobě spojoval lásku k Bohu i bližnímu. Láska přitom není prikázáním, ale poznáním člověka, že je Bohem milován, a odpovědí na tento dar. Láska k bližnímu má v současné době řadu chvályhodných forem, píše Svátý otec. Mezi ty, které zvláště doporučuje katolíkům k následování, patří podpora charitativní činnosti církve.

Encyklika je rozdělena na dvě základní části. První se týká teologicko-filozofické reflexe lásky ve svých různých rozměrech (eros, philia, agape), kde upřesňuje podstatu lásky mezi Bohem a člověkem, který je provázaným vnitřním svazkem. Nejradikálnější formou lásky je Ježíš Kristus, který je vtělenou láskou Boha. "Láska je jedinečná skutečnost obsahující i další skutečnosti", konstatuje papež. Dále Svátý otec poukazuje na fyzickou lásku mezi mužem a ženou, která nemá být "ponížena na pouhý sexuální styk". Láska má směřovat ke spojení těla a ducha manželstvím, v němž muž a žena naplňují svůj "hluboký osud".

Druhá část se týká konkrétních skutků lásky k bližnímu. Papež píše o lásce k bližnímu, která je zakořeněná v lásce Boha. Skutky lásky se týkají jak každého křesťana, tak celého společenství církve, která ve své charitativní lásce musí odrážet lásku Trojice. Služba lásky je jedním ze základních úkolů církve. V encyklice papež uvádí, že přirozenost církve se vyjadřuje trojím úkolem: zvěstováním Božího slova, slavením svátostí a službou lásky. Jedná se o úkoly, které nemohou být odděleny jeden od druhého. Charitativní činnost má navázat na zkušenosti osobního setkání s Kristem, jehož láska se dotkla srdce věřícího a vzbudila v něm lásku k bližnímu. Křesťanská charitativní činnost musí být nezávislá na politických stranách a ideologiích. Křesťanská láska také nesmí být prostředkem ve službě toho, co dnes bývá označováno jako proselytismus. Láska je zdarma; není konána proto, aby se s ní dosáhlo jiných cílů. Ale to neznamená, že by se charitativní činnost musela obejít bez Boha a Krista. Křesťan ví, kdy je čas mluvit o Bohu a kdy je správné o něm mlčet a nechat mluvit pouze lásku.

Celý text encykliky v anglické verzi je na:

www.ewtn.com/library/ENCYC/b16deuscaritas.HTM

Soud propustil Mehmeta Ali Agču, který v roce 1981 spáchal atentát na papeže Jana Pavla II.

Turecký soud rozhodl o propuštění atentátníka Mehmeta Ali Agči, který se pokusil zavraždit papeže Jana Pavla II. Rozhodnutí soudu o propuštění Agči sdělila 8. ledna turecká oficiální agentura Anadolu. Atentát na papeže Jana Pavla II. spáchal 13. května 1981 na Svatopetrském náměstí. Atentátníkovi bylo tehdy 23 let. Téměř 20 let strávil Mehmet Ali Agča v italské věznici. Na žádost papeže Jana Pavla II. dostal milost a byl vydán do Turecka, kde si ve vězení s přísnou ostrahou odpykával trest za vraždu vydavatele tureckých novin, které se dopustil v roce 1979. Roku 1983 navštívil Agču ve vězení Jan Pavel II. a odpustil mu. Postoj Vatikánu tlumočil ředitel Tiskového střediska Svatého stolce Joaquín Navarro Valls: "Svatý stolec se v tomto problému právní povahy podřizuje rozhodnutí tribunálu pověřeného danou záležitostí." Valls také uvedl, že Vatikán se o propuštění Agči dozvěděl pouze z tiskových agentur.

Letecké neštěstí slovenského armádního speciálu

Ve čtvrtek 19. ledna večer se u maďarské vesnice Telkibánya tři kilometry od slovenských hranic zřítilo slovenské vojenské letadlo AN-24 které převáželo příslušníky ozbrojených sil KFOR z kosovské Prištiny do Košic. Neštěstí si vyžádalo 42 obětí, pouze jeden pasažér nehodu přežil. Konference biskupů Slovenska a Vojenský ordinariát vyjádřili bolest nad leteckým neštěstím, při kterém zahynuli slovenští vojáci i katolický kněz, který jim duchovně sloužil a vyjádřili upřímnou soustrast příbuzným a blízkým obětí a jménem všech věřících je ujistili o modlitbě k milosrdnému Bohu, dárce věčného života za oběti a za všechny příbuzné, aby jim Bůh byl pomocí a útěchou v jejich hlubokém zármutku.

Stovky lidí se přišly 27. ledna ve středoslovenském Zvolenu rozloučit s vojenským knězem, generálním vikářem pplk. ThLic. Michalem Štangem, který zahynul při leteckém neštěstí. Pohřební obřad v kostele svaté Alžběty celebroidl biskup banskobystrické diecéze Rudolf Baláž. Tělesné pozůstatky zesnulého pak byly pohřbeny v rodném Hnilčiku na východě Slovenska. Michal Štang působil jako kaplan v Rabči na Oravě a ve východoslovenském Námestově a jako farář pak v Liptovských Kláčanech. Později vstoupil do armády a loni v březnu byl jmenován generálním vikářem. Podle bratra zesnulého, který je farářem ve Zvolenské Slatině, byl vstup do armády pro Michala Štanga výzvou. "Rozhodl se svobodně. Každý z nás by měl naplnit své poslání," řekl Vladimír Štang. V březnu to bude rok, co generální vikář, podplukovník slovenské armády Michal Štang požehnal v Nitře Památník padlým v misích. K deseti jménům na pamětních tabulích přibudou zanedlouho i další, mezi nimi i jeho.

Podle zpráv ČBK

Vyjádření předsedy České biskupské konference k zákonu o církvích

V těchto dnech jsme svědky zápasu křesťanských církví o náboženskou svobodu v České republice. Komunisty a socialisty schválená novela zákona o církvích významným způsobem zužuje prostor náboženské svobody. Od křesťanských církví násilím právně a organizačně odtrhává atributy jejich vnějšího působení na společnost - církevní charitativní činnost, církevní školství a církevní zdravotnictví. Činí z nich veřejně prospěšné organizace bez přímé vazby na církev, které je zřídily, vkládaly do nich svého ducha křesťanské lásky a finančně je podporovaly.

Prezident republiky novelu zákona během několika dnů podepsal a názorově se s ní takřka ztotožnil, jak vysvětlil v dopise z 5. prosince, který mně jako předsedovi České biskupské konference poslal, a to přesto, že ho jak Ekumenická rada církví, tak Česká biskupská konference požádaly, aby zákon pro rozpor s ústavou nepodepisoval.

Pro lepší pochopení tohoto sporu je dobře si uvědomit, proč je vlastně přijetí tohoto zákona porušením ústavních práv církví:

1. Vyloučením Charit a Diakonii ze struktury křesťanských církví a jejich převodem z církevní oblasti do oblasti veřejně prospěšné laické činnosti zákon rozbíjí strukturu církví, ačkoliv pro to není žádný legitimní důvod.

2. Novela nerespektuje tvrzení Ústavního soudu, že církev má nejen právo na bohoslužbu, ale taky na výuku a praktické ověřování víry v charitativní službě. K její struktuře tedy patří nejen farnosti a kláštery, ale taky školy, Charity a nemocnice.

3. Novela reviduje nález Ústavního soudu č. 4/2003 Sb., a přitom se tváří, jako by tento nález v praxi naplňovala. Obhájci novely tvrdí, že Ústavní soud zrušil legislativní zkratku „církevní právnická osoba“. Ve skutečnosti ji nezrušil, ale vyložil její obsah, který měla státní správa svou praktickou činností.

4. Zákon znemožňuje, aby dosud zřízené církevní školy a nemocnice byly přímo církvemi řízené. Přejedání na obchodní společnosti bude stát desítky milionů, nebo převedení škol na školské právnické osoby znovu znárodní majetek církevních škol. (V případě zániku školy se budova nesmí vrátit zřizovateli.)

5. Pro církevní instituce, jako jsou farnosti a řeholní společnosti, se zavádí princip registrace, byť v zákoně nazývané evidencí a to tím, že nabývají právní subjektivitu až svým zapsáním do evidence vedené ministerstvem kultury. Státní úředník dostává právo bez rozhodnutí soudu i církev zrušit například farnost.

6. Církvím se upírají práva, která mají všechna občanská sdružení, když bez ingerence státu mohou zřizovat své odvozené právnické osoby. To je diskriminace církví.

7. Tím vším je porušena Ústava, článek 16, odst. 2 Listiny základních práv a svobod, který výslovně stanoví, že církev a náboženské společnosti zřizují své církevní instituce nezávisle na státních orgánech. Je tedy skutečně protiústavní, aby jakýkoliv státní orgán vstupoval do oprávnění církví v této oblasti a porušoval jejich autonomii.

Argumentace pana prezidenta, že zákon mohl s klidným svědomím podepsat, protože Ústavní soud nezrušil ustanovení § 16

odst. 1 Zákona o církvích, nebere vůbec v úvahu výklad, který ke svému nálezu dal Ústavní soud. Ten by měl být i pro prezidenta republiky závazný. Nálezy Ústavního soudu nemohou být novými zákony libovolně opravovány podle vůle zákonodárců. To by podkopávalo autoritu Ústavního soudu a snižovalo jeho váhu.

Argument ideologický, nikoliv právní

Další argumentace pana prezidenta, že dosavadní znění zákona o církvích jim dávalo právo zakládat právnické osoby podle jiného režimu, než mají ostatní právní subjekty, je založeno na hlubokém omylu, že církev zakládala až dosud své právnické osoby podle jiného právního řádu, než je právní řád České republiky. Ve skutečnosti, i když se katolická církev při zakládání řídí Kodexem kanonického práva a jiné církve svými stanovami, přece přitom nesmějí a z praktických důvodů ani nemohou porušovat právní řád své země. Jde o argument čistě ideologický, nikoliv právní. České státní právo dokonce formou ústavního zákona připouští správu církevních věcí dle církevních pravidel. Již od roku 1991, kdy byl vydán první zákon o postavení církví a náboženských společností č. 308/1991 Sb., až do současné novely církevního zákona v roce 2005, uznával český právní řád právnické osoby založené církvemi za založené podle českého právního řádu, a ničí práva tím nebyla nikdy ohrožena.

Evidenci není nutné zpřísňit

Další omyl spočívá ve směšování dvou různých právních skutečností, a to vzniku právnické osoby a vzniku oprávnění k výkonu určitých činností (např. v oblasti zdravotnictví, sociální péče, školství). Oprávnění k výkonu takových služeb upravují zvláštní zákony, a to v zásadě pro všechny typy právnických osob shodně. Jinak řečeno: již dnes musí jakýkoli subjekt (včetně církevního) pro výkon daných činností splnit požadavky zvláštních zákonů, např. získat živnostenský list, být zapsán do rejstříku škol atp. V praxi to tedy znamená, že vedení registrů poskytovatelů určitých služeb nemá nic společného s jejich právní existencí. Podnikatelské subjekty, občanská sdružení, nadace atp. nejprve vzniknou, jsou případně zapsány do příslušných rejstříků, a teprve potom mohou žádat o vydání živnostenského listu, koncese atp. Z hlediska výkonu daných činností tedy není třeba zpřísňit evidenci církevních právnických osob.

Rozhodne Ústavní soud?

Pokud skupina senátorů podá, jak očekáváme, podnět Ústavnímu soudu ke zrušení novely církevního zákona, budeme doufat, že se Ústavní soud bude řídit svým nálesem, ve kterém se už jednou touto problematikou zabýval.

Naším velkým přáním je, aby vláda pochopila, že s církvemi nemusí bojovat, ale může s nimi spolupracovat ve prospěch národa.

Jan Graubner, olomoucký arcibiskup
Katolický týdeník 51/2005

Moje cesta z temnot ke světlu

Narodila jsem se jako druhá nejmladší z pěti sourozenců. My děti jsme musely každou neděli na mši svatou a také zpověď byla pro nás povinná. Ale naši rodiče nás nedokázali přivést k osobnímu vztahu k milujícímu Bohu, protože ho sami neměli. Z důvodu různých bolestných okolností v životě mých rodičů nevládla u nás doma pokojná atmosféra, spíše tu byly spory mezi generacemi.

Moje matka, přísná, ale milující, zemřela na rakovinu, když mi bylo 15. Nedokázala jsem pochopit, proč mi Bůh vzal moji matku. Vím ještě zcela přesně, že jsem strhla z krku křížek od prvního svatého přijímání, řekla jsem Bohu, že ho nenávidím a že s ním už nechci nic mít.

Byla jsem právě v pubertální trucovitě fázi a můj otec na moji výchovu nestačil. Cítila jsem se od něho nepochopená a nemilovaná. Současně jsem se musela doma starat o domácnost a to mě evidentně přetěžovalo. Můj otec chtěl, abych začala v blízké automobilce vydělávala peníze a zůstala trvale doma na otcovském statku. Takový způsob života byl pro mě naprosto nepřijatelný. Začala jsem proti vůli otce navštěvovat hospodářskou školu, ale spíše jsem ji zanedbávala, chodila do zoo, na plovárnu a do různých podniků. Doma o mém „dvojím životě“ nikdo nevěděl. Moji sourozenci se mi snažili pomáhat, jak mohli, ale měli svou práci a své rodiny. Tak jsem se cítila ve své životní situaci zcela osamocená.

Abych získala peníze, chodila jsem o prázdninách do jedné továrny nebo jsem pracovala jako modelka v jedné diskotéce. Abych potlačila myšlenky na životní situaci, školu a domov, každý víkend jsem se opijela. Po skončení školy jsem měla různá zaměstnání a také přátele, který bral drogy. Tak jsem s nimi začala i já. Alkohol se stal trvalým průvodcem mého života. Na jednom pracovišti jsem se seznámila s jednou ženou, která občas brala drogy. Tato známá mi otevřela dveře do tvrdého drogového prostředí. Bylo mi tehdy dvacet. Tyto okolnosti byly určující pro dalších deset let mého života. Stala jsem se zcela závislá na alkoholu a drogách. Nakonec abych vůbec mohla něco dělat, začínal každý můj den lahví vína. S přítelkyněmi jsem uvízla ve spiritismu a esoterice. Byla jsem zcela v zajetí kultury

smrti a obklopovala mě černá tma. Můj život ztratil veškerý smysl a já jsem stála těsně před sebevraždou. Několikrát jsem se pokoušela se vším skončit, ale nedokázala jsem to, protože jsem znovu všemu propadla.

Nakonec to už s mým životem tak dál nešlo: neměla jsem peníze, byla jsem fyzický i psychický vrak a nebyla jsem schopná práce. Tehdy mě navštívila jedna moje sestra, která mě našla, jak jsem zcela v koncích. Ona sama zažila krátce předtím se svým mužem v Medjugorje obrácení a zaplatila mi tam cestu. Protože jsem už tak jako tak neměla žádné východisko, vypravila jsem se tam s autobusovým zájezdem v červnu 1997. Vzpomínám si, že ta cesta byla strašná. Kdybych měla dost sil, byla bych z autobusu vystoupila a utekla. První dva dny jsem v Medjugorje chodila s ostatními zcela automaticky, ale necítila jsem nic z Boha a ani jsem o něm nechtěla nic vědět. K pohoršení spolupoutníků jsem vypila v jedné hospodě spoustu whisky.

Večer třetího dne se stalo skrze Bohem způsobenou událost něco pro mě zcela překvapujícího, co mě naplnilo dosud neznámou nadpřirozenou radostí. Začala jsem spolupoutníkům klást množství otázek o víře a o Ježíši Kristu.

Když jsem se vrátila domů, ocitla jsem se přirozeně opět ve svém starém prostředí. Žila jsem s jedním přítelem v malém domku a chtěla jsem vlastně tento vztah už dávno ukončit, ale neměla jsem pro to sílu. Začala jsem se každý den modlit. Otče náš a vyprávěla jsem mu o Medjugorje. To bylo na něho příliš. Sbalil svůj kufr a odešel. Protože jsem neměla ani peníze ani co jíst, rozhodla jsem se na radu své sestry vrátit se domů. Můj otec již mezitím zemřel a bratr tam žil sám. Měla jsem tělesně i duševně daleko k tomu, abych byla vyléčena. Navštěvovala jsem se sestrou různá poutní místa, ale nechodila jsem pravidelně do kostela. Když se nyní dívám zpět, mohu říct, že to byly malé kroky na mé cestě k obrácení k Bohu. V tu dobu jsem byla zcela nerozhodná a velmi náchylná vrátit se ke svému starému způsobu života.

Ráda bych se byla vyzpovídala, ale nebyla jsem schopná lítosti. Začala jsem se tři měsíce modlit nověnu v této zále-

žitosti. V říjnu 1997 jsem znovu jela sama do Medjugorje, stále s velkým přáním se vyzpovídat. A skutečně, vykonala jsem životní zpověď (po 15 letech!) u jednoho mladého kněze a mohla jsem svých hříchů litovat. Při rozhřešení mi kněz položil ruce na hlavu a já jsem ve zpovědnici uslyšela něco jako bouři, otevřela jsem mimoděk ústa a tato bouře prošla mými ústy do hlavy a odtud do celého těla až do prstů na chodidlech. Otevřela jsem oči a spatřila jsem kněze, který se na mě usmál a odešel ze zpovědnice.

Vrátila jsem se domů ke svému bratrovi. Od té doby jsem nebrala žádné drogy. Přirozeně měla jsem nepříjemné halucinace, byla to těžká doba. Pracovala jsem doma, ale byla jsem stále velice slabá. Po půl roce jsem zanechala i alkoholu. Vykonala jsem mnoho poutí a také exercicie, chodila jsem pravidelně ke zpovědi a na bohoslužby. Rozhodující byly pro mě indické exercicie, kterých jsem se účastnila v Bad Sodenu. Prožila jsem tam silné uzdravení jak tělesné, tak duševní.

V roce 2005 jsem podporovala jedno katolické společenství v jeho přípravě na SDM, kterého jsem se s velkým nadšením sama zúčastnila.

Plná vděčnosti mohu vyznat, že na přímluvu Matky Boží mě Ježíš vyvedl z temnot do světla a ze smrti k životu.

Guđrun, Ful 128/2005

Další setkání

VLADISLAV BLÁHA OPĚT V CHICAGU

Do „pěťice“ všeho dobrého

Význačný a ke světové špičce patřící český klasický kytarista prof. Bláha z Bma zajíždí zase na turné po Americe a zastaví se též v Chicagu - prakticky již po páté.

Trampecká osada Dálava pro něho jako obvykle připravila koncertní vystoupení, na kterém zazní díla nejvýznačnějšího španělského skladatele Manuela de Falla, Nikity Koškina, Johna Duarteho a skladby českých mistrů prof. Štěpána Raka a Milana Tesaře.

Koncert se uskuteční v neděli 5.března 2006

v kapli domu České Misie
2340 S. 61st Ave, Cicero, IL

Začátek je v 7 hodin večer
(dochvilnost nutná)

Dar: 15,- USD

Parkování je možné na parkovišti
u kostela Panny Marie Svatohorské

Prof. Bláha je pedagogem na brněnské konzervatoři a po získání doktorátu na Vysoké škole muzických umění v Bratislavě také na Janáčkově akademii muzických umění v Brně. Loňského roku koncertoval v Římě, Londýně, Bruselu, ve Švýcarsku, Maďarsku, Mexiku a ve Slovenské republice. Každoročně pořádá Mezinárodní kytarový festival v Brně - letos to bude již patnáctý. K vydání je připraveno jeho již deváté CD, na kterém hraje v duu s knoflíkovým typem akordeonu - bajanem.

Odborná světová kritika prof. Bláhu vysoce hodnotí, jak patrně z úryvků: vystihuje atmosféru skladeb s velkou přesvědčivostí - perfektně ovládá nástroj - má výrazové bohatství, vynikající techniku ... atd..

Osada Dálava srdečně zve k co největší účasti na tomto koncertu. Další setkání s Bláhou a poslech jeho uměleckého projevu bude určitě pro účastníky z řad zdejšího českého a slovenského společenství speciálním kulturním zážitkem. Na shledání na Bláhově vystoupení v domě České Misie, našem to zrenovovaném kulturně-náboženském středisku, se těší

Eda Vedrál, šerif

TÁBOR HOSTÝN
V KANADĚ

Tábor Hostýn u Montrealu se připravuje na novou sezónu a rádi bychom Vás informovali o jeho činnosti. Loňský dětský tábor trval 3 týdny (od 2. července do 22. července). Celkem se přihlásilo 63 dětí, z nichž 1 dítě se pro nemoc nedostavilo. Z Kanady se zúčastnilo 51 dětí, z toho 38 dětí pocházelo z Ontaria a 13 z Quebecu. Z České republiky přijelo 7 dětí, ze Slovenska bylo 1 dítě a z USA 3 děti.

Za poslední 3 roky se počet zúčastněných postupně zvyšuje: V roce 2003 bylo 43 dětí, v roce 2004 bylo 49 dětí a v roce 2005 bylo 62 dětí. Mnoho odrůstajících dětí se však pro velký věk nebude moci tábora tento rok zúčastnit. Proto je potřebujeme doplnit mladšími dětmi. Kromě obvyklých táborových her, jsme uspořádali také několik výletů do okolí (k vodopádům aj.) Dětem se velice líbilo dobrodružné putování po lanech v korunách stromů v Arbrasce u Rawdonu. V letních vedrech také plně využívaly táborovou pláž na jezeře Lafond, která je již zcela zaplacená a v době mimo dětského tábora je zdarma k dispozici všem členům Asociace Hostýn a jejich hostům. Pozorovací kovovou věž, která je instalována na pláži, daroval Tom Silber. Díky dvěma kanoim darovaným panem Bobem Vojtěchem, měli děti k dispozici již 4 kanoe, které velice využívaly.

Děkujeme všem kuchařkám, které se zasloužily velkou měrou o zdar dětského tábora v roce 2005. Byly to Dr. Ludmila Šuková, Hana Babáková, Iveta Kaduková, Eva Vejvodová, Marcela Jichová, Danuše Sadovská, Mirka Křížková, Katerina Hnilická, a Jana Pavlásková. Děkujeme i všem vedoucím, zejména Miluše Lewisové a MUDr. Robertu Zajíčkovi, který působil zároveň jako zdravotník.

Hledáme placený personál na dětský letní tábor v roce 2006: Zlepšená finanční situace Asociace Hostýn nám dovoluje, že můžeme nahradit dobrovolného ředitele dětského tábora placeným ředitelem. Dále hledáme placené síly: hospodáře a správce (údržbáře), kuchařky a vedoucí k dětem. Použijte starší přihlášky, kterou najdete na naší webové stránce www.hostyn.org, pouze v české sekci "Letní dětský tábor 2004" pod titulkem "Aplikace na zaměstnání". Letošní tábor se bude konat v červenci. Pro bližší informace a přihlášky dětí kontaktujte J. Maxanta tel. 450-465-4844; fax: 450-923-4159; E-mail: health.vifad@sympatico.ca.

Filozofie současného vedení Asociace Hostýn je taková, že se snažíme využívat Kamp Hostýn kromě dětských táborů také pro rodinné dovolené a jiné činnosti uspořádané našimi krajan-skými komunitami. S výjimkou dětských táborů, kdy je kamp z provozních důvodů uzavřen veřejnosti, se kamp již nepronajímá pro žádné akce s vyloučením veřejnosti.

Poznámka: Naše webová stránka www.hostyn.org se předě-lává, ale i tak jsou tam některé zajímavé informace.

Josef Maxant

Lurdy

Pokračování ze str. 2

V březnu 1862 Bernardetta těžce onemocněla a byla jí udělena svátost nemocných. Po svém uzdravení se stala ošetřovatelkou v lurdském hospici. Chtěla vstoupit do kláštera sv. Bernarda v Anglet, ale byla odmítnuta pro velkou chudobu, neboť nemohla zaplatit tehdy požadované „věno“ a také proto, že neměla dostatečné vzdělání, byla stále churavá a sestry se obávaly častých návštěv turistů a poutníků, kteří by narušovali klid kláštera. V dubnu 1866 byla nakonec přijata jako novicka v mateřském klášteře sester „Notre Dame“ v Nevers, které tenkrát řídily školu, kterou kdysi Bernardetta navštěvovala. Při vstupu do kláštera jí bylo nařízeno, aby celé komunitě pověděla o zjeveních a potom aby o nich již nikdy více nemluvila. Sama pak prohlásila: „Přišla jsem sem, abych se skryla před světem.“ Ještě dvakrát Bernardetta onemocněla tak, že jí byla udělena svátost nemocných. Po částečném uzdravení se stala ošetřovatelkou nemocných sesterských a sakristánkou. Od roku 1875 však již nebyla schopna jakékoli práce a byla upoutána na lůžko. Její představená dosvědčila: „Tuberkulóza kostí v pravém koleně působila Bernardettě nevyslovitelné bolesti. Někdy to trvalo i hodinu, než našla pozici, ve které bylo možno vydržet strašnou bolest. I ve spánku nejmenší pohyb její pravé nohy způsobil, že bolestně vykřikla.“ V posledním období nemoci si vyžádala, aby byla nechána pouze s křížem, který jí poslal blah. Papež Pius IX., a když tak zeslábla, že ho nemohla udržet, nechala si ho přivázat na svá prsa. Často si stěžovala: „Bojím se, že jsem obdržela tak velké milosti a tak málo jsem jich využila.“ 16. dubna 1879 25 letá Bernardetta vydechla naposled, stejně jako Pán Ježíš, ve tři hodiny odpoledne. 30 roků po její smrti 1909 bylo její tělo za přítomnosti církevních představitelů, dvou lékařů a sester z kláštera exhumováno a bylo nalezeno neporušené. O deset roků později bylo tělo exhumováno podruhé a je dnes vystaveno ve skleněné rakvi

Lurdská jeskyně – místo zjevení Panny Marie

v kapli sv. Bernardetty v klášteře sester Notre Dame v Nevers. Bernardetta byla prohlášena za blahoslavenou v roce 1925 a kanonizována byla roku 1933 papežem Piem XI.

Téměř půldruhého století uplynulo od lurdských zjevení a Lurdy dodnes patří mezi nejznámější a nejvíce navštěvovaná světová poutní místa. Přichází sem ročně přes 5 milionů poutníků a zvědavých turistů, ze kterých se zde často stávají poutníci. Je dosvědčeno, že toto jedinečné poutní místo nabízí 4 dary: dar zázračné vody, dar uzdravení, dar svátosti smíření, dar odvahy do života a křesťanské soudržnosti. Svátý otec Jan Pavel II. prohlásil 11. únor – svátek Panny Marie Lurdské za světový den modliteb za nemocné a postižené lidi. Důvod je jasný. Církev uznala z velkého množství zázračných uzdravení v Lurdech přes šedesát jako opravdu přirozenou cestou nevysvětlitelná, jak to dokazuje po pečlivém prozkoumání lékařská komise, kde jsou vždy zastoupeni odborníci pro jednotlivé druhy nemocí, ze kterých byli pacienti uzdraveni.

Ovšem počet vnitřních obrácení a nalezení duševního klidu daleko převyšuje uzdravení tělesná. Přední francouzský

spisovatel, jenž se prohlašoval za agnostika a jehož romány byly na církevním indexu zakázaných knih, Emil Zola přiznal na konci života, že v Lurdech našel dlouho hledaný duševní klid. Židovský držitel Nobelovy ceny Franz Werfel na svém útěku před Nacisty na začátku druhé světové války se zastavil v Lurdech a zde slíbil, že napíše o Lurdech knihu, jestli se zachrání. A tak z jeho pera vyšel do všech světových jazyků přeložený román „Píseň o Bernardettě“, jenž byl také zfilmován. Jen opravdu věřící spisovatel může vytvořit takové dílo. Obzvlášť udivuje, jak dovedně je zachycena duchovní krása a hloubka řeholních slibů chudoby, čistoty a poslušnosti, kterými se zavázala Bernardetta Bohu při vstupu do kláštera.

Já bez hříchu přecistě Početi jsem,
Ať lid činí pokání, pověz to všem.
Ave, Ave, Ave Maria...

(Píseň lurdských poutníků)

*Z různých pramenů připravil
Karel J. Chrobák*

Z dopisů čtenářů

Vážená redakce Hlasů národa.

V příloze zasíláme předplatné na rok 2006.

Přejeme Vám po celý rok hodně zdraví a sil do další, tak dobře dělané práce. Hlasy národa čteme od první až do poslední stránky velice pečlivě, neboť vše je zajímavé a často poučné. Necht' nám Hlasy národa vydrží ještě dlouhou řadu let.

Přejeme Vám hodně sil do celého roku 2006.

Miloslav a Anežka Veit

Wheaton, IL 5.ledna 2006

* * *

Vážený Otče Hladíku.

Posílám předplatné pro pět odběratelů jako loni.

Děkuji mnohokrát za pravidelné zasílání Hlasů národa, na které se vždy těším a s velkým zájmem je předčítám. S radostí předplácím i pro naše 4 děti narozené ve Spojených státech, aby poznaly historii české emigrace v Americe a historii naší rodné země, a tak si udržovaly naši českou tradici. Protože byly vychovány v katolické víře, Vaše duchovní náplň je pro ně též důležitá, jakož i udržování českého jazyka. Zaplat' Pán Bůh za ten velký dar pro celou naši rodinu. Kéž Vám Pán Bůh neustále žehná jak ve Vaší záslužné práci duchovního pastýře, tak i všem v redakci Hlasů národa.

Upřímně Vaše

Anna Zemánek

Huntington Beach, CA 19.ledna 2006

Oprava tiskové chyby z minulého čísla HN

V Hlasech národa č.1/2006, strana 11 se do článku Kronika České Misie do odstavce Hospodaření v kolonce příjmy vloudila chyba způsobená při opisování. Čtenářům se za to omlouváme a členy České Misie upozorňujeme, že v případě pochybností je možné kdykoli nahlédnout do účtů České Misie, které jsou řádně vedeny a kontrolovány.

Fr. Dušan Hladík

Správné údaje jsou následující:

Kronika České Misie v Chicagu v roce 2005

Hospodaření

Zůstatek 2004:	\$ 34,357.46
Příjmy 2005:	\$ 277,324.39
Vydání 2005:	\$ 303,431.94
Zůstatek 2005:	\$ 8,249.91

Srdečné blahopřání

*Sklížíš žně bohatou
svých osmdesáti let -
srdce Tvé zajásá -
když ohlížíš se zpět.*

*A teď dál dopředu
Boží Hospodáři
necht' semenu zasetému
se dobře daří.*

Nám všem milý a vždy usměvavý

Otec Odilo Crkva, OSB

se 23.února 2006 dožívá

významného životního jubilea.

Kromě své věrné řeholní služby v klášteře sv. Prokopa v Lisle se po celá dlouhá léta stará též o českou komunitu, pro kterou slouží vždy první neděli v měsíci v klášterní kapli české mše svaté a také obětavě přijíždí do naší České Misie u Panny Marie Svatohorské v Ciceru, aby věřícím udělovat svátost smíření a sloužil mše svaté, kdykoli je potřeba zastoupit našeho duchovního správce.

K Vaším narozeninám Vám přejeme a vyprošujeme na přímluvu Panny Marie a svatého Odila od dobrotivého Boha dostatek sil, dobrou pohodu a duševní svěžest a hojnost darů Ducha svatého pro Vše kněžské a řeholní poslání a též pro další službu našim krajanům

Fr. Dušan Hladík

a společenství věřících z České Misie v Chicagu

Svec & Sons

Funeral Home

Owned and Operated by the Svec Family since 1915

6227 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, IL 60402

Private Parking

(708) 484-2050

(773) 242-2027

Zde mluvíme také česky

Robert Vlach

Právní služby

1. dopravní přestupky včetně
2. jízdy v opilství
3. suspenze a revokace řidičského průkazu
4. bankroty
5. kup a prodej nemovitostí
6. rodinné záležitosti, pozůstalosti
7. emigrační záležitosti
8. trestní právo

Mluvíme česky

6904 W. Cermak Road
Berwyn, IL 60402
Tel. (708) 795 - 4400

KARLIN CLUBROOM FRIDAY NIGHTS 2006

Dancing from 8:00 PM - Midnite

Karlin Hall and Club

5304 Fleet Ave,

Cleveland, OH

For details and updates call:

216 - 883 - 4760

216 - 581 - 3708

*H. Marik
Sons*

Funeral Home of Berwyn

Slouží české komunitě čtyři generace

6507 W. Cermak Road, Berwyn, IL 60402

Phone: (708) 484 - 6310

Barbara Marik Baken - Director

Owned by SCI Illinois Inc.

Srdečné blahopřání

*Osmdesát let -
již utrhl ten vzácný květ
Živjó, živjó -
chceme Ti pět
do další desítky
radostný vzlet.*

Milému příteli, panu

Karlu Švecovi,

pečlivému spolupracovníku České Misie,
obětavému pomocníkovi s dopravou starších věřících,
vzácnému člověku přinášejícímu radost
do našeho společenství

k jeho 80. narozeninám,
které oslaví 15.února 2006

vyprošujeme od Nebeského Otce na přímlovu Panny
Marie a svatého Karla Boromejského pevné zdraví,
mnohá radostná léta a hojnost milosti Boží

*Fr. Dušan Hladík
a přátelé z České Misie v Chicagu*

Společnost pro Vědy a Umění (SVU) Chicago

srdečně zve své členy a přátele
na první schůzi v novém roce

**v úterý 14.února 2006 v 7.00 hodin večer
v klubovní místnosti domu České Misie
2340 S. 61st Ave., Cicero, IL 60804**

Na pořadu je zábavné barevné hudební
a taneční video nazvané

V PRAZE BEJVÁVALO BLAZE,

které uměleckým stylem vyjadřuje jak se naši rodiče a
prarodiče bavili a slavili konec dlouhé zimy a začátek
tradičních poutí, počínaje tou „Matějskou“.

Přijďte všichni pookrát, zavzpomínat si
a pobavit se v úterý 14.února.

Dobrovolný dar \$ 3.00

*Věra Rokničová,
jednatelka SVU Chicago*

MidAmerica Bank CommUNITY Banking™

Pomozte získávat peníze pro Českou Misii.
Nic Vás to nebude stát.

MidAmerica Bank

Nabízí České Misii dotace za Vaše finanční operace.
Stačí nahlásit naše číslo **TIN # 6089**

Když si otevřete u **MidAmerica Bank** konto,
vyplatí nám za to banka prémii:

- Checking = \$25
- Money Market Account = \$15
- Savings Account = \$10
- CD with a term of 12 months or greater = \$10

Navíc **MidAmerica Bank** vyplatí České Misii bonus:
2% hodnoty Vašich ročních úroků z Vašich vkladů.

Vy o nic nepřijedete, Misie získá peníze.

Na tento program můžete napojit již svá
existující konta u **MidAmerica Bank**.

Volejte číslo 630-305-8399 pro "linkup" Vašeho konta
ve prospěch České Misie.

MidAmerica Bank je náš
dlouholetý spolehlivý peněžní ústav.
Věříme, že se zapojíte i Vy do vzájemné spolupráce.
Děkujeme Vám.

Úmrtní oznámení

*S bolestí v srdci, avšak s nadějí na vzkříšení oznamujeme
všem přátelům známým, že byl Pánem života a smrti
povolán na věčnost pan*

Jiří Banický

Zemřel náhle v neděli 29.ledna 2006 v Ciceru.

Narodil se 19.března 1919 na východním Slovensku.

Na své cestě za svobodou prošel Německem, Venezuelou,
Floridou na jihu USA, až nakonec zakotvil v Chicagu.

Zde byl znám jako majitel několika malých českých restaurací,
později pracoval u MidAmerica Bank.

kde jsme ho znali v poslední době jako strážce pořádku.

Rozloučili jsme se s ním v pohřebním ústavu Švec a Synové
v úterý 31.ledna 2006 večer a ve středu 1.února 2006 jsme ho
odtud doprovodili na hřbitov Panny Marie Královny Nebe,
kde bude očekávat slavné vzkříšení.

**Mše svatá za spásu jeho duše bude obětována 11.března
2006 v 6.30 večer u Panny Marie Svatohorské v Ciceru.**

Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenu v modlitbě.
Přátelé z Chicaga

PROGRAM APROPOS

Česká Misie nabízí nové

KURSY „AMERIČTINY“

**Pro začátečníky i pokročilé
v novém roce 2006.**

Tyto kurzy budou vedeny americkým instruktorem českého původu s více než čtyřicetiletou pedagogickou zkušeností ve výuce americké angličtiny. Hlavní důraz bude kladen na správnou výslovnost, idiomatické výrazy a konverzační zručnost.

**Kurzy se budou konat
v úterý v 7 a 8 hodin večer**

(kromě druhého úterý v měsíci)

v domě České Misie

podle následujícího rozvrhu:

7:00 PROGRAM = Progresivní američtina
(pro začátečníky)

8:00 APROPOS = Američtina pro
pokročilé studenty

Jednotlivé třídy jsou nabízeny v hodinových etapách ve 12 týdenním období v těchto dnech:

Leden: 17, 24, 31

Únor: 7, 21, 28

Březen: 7, 14, 28

Duben: 4, 18, 25

Školné je stanoveno na \$ 36.00
(za 12 hodin výuky)

Celkový obnos je splatný při první schůzce školní třídy, t.j. 17.ledna.

Na shledanou se těši
Váš česko-americký instruktor
Tony Jandáček

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Elsie T. Malec, Secretary - Treasurer
Mary Ann Mahoney, President

Chicago Representatives

Loretta Moravec
1-708-484-3162

Dolores Jacklin
1-630-968-1292

CZECH RADIO SCHEDULE

for the Cleveland Area

WERE 1300 AM

Saturdays 2.00 – 3.00 p.m. Host: Frank Moravecik

Sundays 1.00 – 3.00 p.m. Host: Joe Kocab

Jerry Jiráček

Vás zve k poslechu hudby z naší vlasti
na rádiové stanici 1450 AM

v neděli v 9.00 am

OBJEDNEJTE SI POLITICKÝ MĚSÍČNÍK

HLASATEL

Nejstarší česky psané noviny publikované v Americe,
mající své čtenáře po celých USA i jinde.

Servis nezávislých komentářů, zpravodajství
a informací z ČR a z krajanského života.

Pište si o ukázkové číslo zdarma na adresu:
HLASATEL, 2820 63rd St. Woodridge, Illinois 60517

Kázal s ohromnou duchovní silou

P. Adolf Tesař

Vážení přátelé,

piši Vám svůj dopis v době smutného šedesátého prvního výročí smrti Vašeho někdejšího duchovního, důstojného pána Adolfa Tesaře. (*29.4. 1885 †16.6. 1942)

Hlásím se Vám jako snad jediný žijící svědek posledních hodin života tohoto vzácného člověka. Od té doby uplynulo více než šest desítek roků a v životě už nastoupily dvě nové generace, které o hrůzách nacistického běsnění mnoho nevědí, ba nedovedou si je ani při nejlepši vůli představit.

Pro úplnost pouze několik vět o prostředí vězení gestapa, kam byl po zatčení Adolf Tesař převezen. Odtud ke stannému soudu a na popraviště. Bylo to vězení Pod Kaštany v Brně, barák č. 2. Dnes už je toto místo zcela zastavěno.

Po atentátu na Heydricha svázela policejní auta ve dne i v noci do tohoto tábora „obviněné“. Všem bylo kladeno za vinu buď schvalování atentátu či nepřátelské chování vůči říši.

Stanný soud zasedal dvakrát denně - dopoledne a odpoledne. On to ve skutečnosti žádný soud nebyl, protože každému přečetli pouze jeho nacionále, a pak byl vyřčen rozsudek: „Ist zu Tode verurteilt“ (odsouzen k trestu smrti). Ty, kteří

byli „odsouzeni“ dopoledne, převezli do Kounicových kolejí, kde vyčkali na odsouzené odpoledním soudem. Popravy zastřelením se konaly, jak známo, vždy kolem třetí hodiny odpolední, pod reliéfem sv. Václava. Nejdříve salvou popravčí čtyři, poté ránou z milosti, kterou vypálil důstojník SS.

Vzdálenost mezi táborem Pod Kaštany a Kounicovými kolejemi byla vzdušnou čarou nepatrná. V době poprav byl v jinak po střechu zaplněném baráku hrobový klid a každý v duchu počítal: „Salva, rána z milosti, salva...“ Dnes jich bylo šestatřicet. Budu mezi nimi zítra já?

Vážení přátelé, tento popis byl nutný, protože do tohoto prostředí přivezli jednoho dne i pátera Tesaře. Byl jsem zatčen, když mně bylo patnáct a půl roku, a v době Tesařova příchodu jsem byl již přes půl roku v tomto vězení. Náhoda chtěla, že jemu přidělená pryčna byla blízko mé. Krátce po mém příchodu si mě všimnul, pohlídl mě po vlasech a zeptal se na můj věk. Potom s údivem říkal: „Oni berou i děti?“ Pak se ještě zeptal, odkud jsem. Řekl jsem mu, že pocházím ze Silůvek, ale že on tu vesničku stejně nebude znát. „Jápak bych neznal, vždyť jsme krajané, já sloužím Bohu v Ivančicích.“ Od té doby jsme byli stále spolu - měl jsem totiž strach ze smrti. Vždyť jsem byl vlastně ještě dítě. Ale stejný pocit strachu měli i dospělí.

Den před vlastním soudem (tuším, že 15.června 1942), kdy jsme zase plni hrůzy počítali salvy, vzal si slovo páter Tesař a v kázání, které trvalo asi hodinu, vléval do našich duší a srdcí víru v Boha, že po dnech hrůzovlády nastanou opět dny klidné a šťastné. Jeho kázání mělo ohromnou duchovní sílu a naslouchali mu s otevřeným srdcem všichni vězni, bez rozdílu náboženského vyznání.

A píseň, kterou nás naučil:

Pán Bůh je síla má, / všechna ochrana má, / nebudeš se báti ani se lekati, / duše má...

Tu zpívali všichni - i vězni komunisté. Pro mě osobně se tato píseň prolíná celým mým životem.

Potom ale přišel 16.červen 1942. Toho dne jsem měl šestnáct roků a patnáct dní. Ráno byla vydána snídaně - půl krajíčku chleba a „vězeňský cvek“ (váha 3,5 dkg). Uvádím to proto, že tato skutečnost o hodinu později byla rozhodující pro mé celoživotní vzpomínky na mého ochránce pátera Adolfa Tesaře.

Krátce před devátou hodinou vstoupil do baráku č. 2 Unterscharführer Lange s listinou a četl jména těch, kteří odejdou k „výslechu“ (neřikali, že to bude soud). Mezi nimi byl také páter Tesař. Dal mi svůj ranní příděl jídla se slovy: „Synku, moje dny na tomto světě jsou sečteny. Odcházím za svým Pánem. Pozdravuj všechny krajany.“ Naposledy mě ještě pohlídl po vlasech a všem ostatním řekl: „Zůstávejte s Pánem Bohem, přátelé.“ Vykročil ke dveřím a po chvíli jej auto spolu s jinými odváželo na právnickou fakultu, kde stanný soud zasedal.

Odpoledne, kdy jsme jako vždy počítali salvy, bylo mně snad nejhůře v celém mém životě. Při každé salvě jsem si ve své mladické naivitě říkal - třeba to ještě nebyl on, třeba ještě žije, třeba...

Je to až k nevěře, přátelé, ale celou dobu po pádu komunistů se chystám napsat do novin články o panu Tesařovi. Snad jsem se bál výsměchu a nepochopení, protože jako naprosto obyčejný, starý člověk, mám vzpomínek plné srdce i duši, ale neumím to dát na papír. A nakonec, koho by to dnes zajímalo, těch už je opravdu málo.

A tak i tento dopis piši ve věku sedmdesáti sedmi let, kdy mně mnoho času na tomto světě nezbyvá. Nevím, zda se mně to podařilo, ale smyslem mého dopisu bylo, abych Vám, jako přímý pamětník posledních hodin života P. Adolfa Tesaře, sdělil několik smutných, ale pravdivých detailů, které tak můžete doplnit k dosud známým faktům. Prostě, nechtěl jsem, aby zpráva o jeho posledních momentech života zůstala neznámá.

Miloš Hledík, Brno
Převzato z Orla 10/2004

Slunce mezi skladateli

K výročí 250 let od narození W. A. Mozarta 27. ledna 1756

Antonín Dvořák o něm řekl, že je sluníčkem mezi skladateli. Generace přicházející po Mozartovi s obdivem konstatovaly, že bohatý odkaz zahrnující přes šest set skladeb zanechal člověk, který se dožil pouhých šestatřiceti let a za krátké životní pouť mu bylo dopřáno jen málo opravdové pohody a prostého lidského štěstí.

V Mozartově životě jsou tři tvůrčí etapy: éra „zázračného dítěte“, léta služby u salcburského arcibiskupa a vrcholné umělecké období prožitě ve Vídni.

Mozartův otec Leopold byl houslistou arcibiskupské kapely v Salcburku, skladatelem a pedagogem. Syna Wolfganga, který se v tomto městě narodil v lednu 1756, začal učit hře na klavír ve čtyřech letech, když viděl, jak se zájmem sleduje hru starší sestry a sám se pak pokouší vytřukat na nástroji vlastní melodie. V šesti letech chlapec udivoval okolí hrou na klavír (cembalo) a housle, i svými skladatelskými pokusy. Začal komponovat dřív, než poznal noty; první pokusy mu zapisoval otec.

Když mu bylo sedm, vyšly tiskem jeho první skladby, ve dvanácti napsal první buffu a první singspiel pro Vídeň, ve třinácti se stal koncertním mistrem arcibiskupské kapely v Salcburku. Je třeba ještě pokračovat, aby bylo patrné, že se hlásila o slovo osobnost mimořádného formátu?

Zvěst o výjimečném nadání Mozartových dětí - Wolfíkova sestra Marie Anna okouz-

lovala slibným hláskem - se rychle roznesla. Úspěch, který byl výsledkem pedagogických schopností a otcovské ctižádosti Leopolda Mozarta, přivedl tohoto vzdělaného a podnikavého muže k rozhodnutí uskutečnit s dětmi koncertní cestu do vzdálenějších měst. Zamířili do Mnichova a pak do Vídně. V císařské metropoli se Leopoldovi podařilo představit nadané potomky Marii Terezii, která Wolfíka pohoupala na kolenu a jeho koncertování odměnila slušivými šatečkami z princovy garderoby.

Příznivá přijetí i určitý hmotný efekt povzbudily Leopolda Mozarta natolik, že hned v dalším roce (1763) naplánoval velké turné do západní Evropy. Cesta vedla přes německé města do Francie, Anglie a Holandska a malému umělci přinesla mnoho silných zážitků. Proslavila Mozarta v takové míře, že o jeho vystoupení projevil zájem královská rezidence Ludvíka XV. v Paříži a Jiřího III. v Londýně. Pro Wolfíka mělo toto více než tři roky trvající putování význam zejména v tom, že poznal hudbu mnoha zemí a také řadu osobností uměleckého a hudebního světa. V Londýně se například spřátelil s J. Ch. Bachem, nejmladším synem velkého otce, který byl dvorním hudebníkem anglické královny. (Hudba tohoto umělce měla potom nepochybně vliv na jeho skladatelské začátky.)

Mozart necestoval jen jako klavírní virtuos, ale stále více se uplatňovaly jeho kompozice, jichž v těchto letech napsal neuvěřitelný počet. Na koncertech uváděl své nové symfonie, klavírní a houslové sonáty a drobné skladby.

Lze vůbec hovořit u Mozarta o dětství v obecném smyslu? Dlouhé hodiny u klavíru a nekonečné cestování téměř úplně pohltily jeho dny. Otec šel tvrdě za cílem: zajistit dětem budoucnost (snil o výnosné službě u některého dvora) a rodině blahobyt. Chlapec procházel tvrdou drezúrou a na koncertech se předváděl jako výjimečné dítě nejen vlastním přednesem, ale i tím, že hrál se zavázanýma očima nebo na zakryté klaviatuře, improvizoval na daná témata apod. Vystoupení se někdy konala denně, cestovalo se za každého počasí, bez potřebného odpočinku, děti se zdržovaly převážně v uzavřených sálech a salónech. Nemoci byly jejich stálým průvodcem: prodělaly spálu,

záškrt, tyfus a další choroby, jimiž se nakazily na cestách. Wolfík se navíc vyčerpával vlastní skladatelskou činností, která nebyla jen pozoruhodným výplodem ducha, ale byla i fyzicky náročná. Tak například opera *La finta semplice*, kterou složil ve dvanácti letech, měla 558 stran partitury.

V roce 1769 se vydal otec se synem na další zahraniční cestu, která měla mladému umělci především otevřít nové obzory a obohatit jeho myšlenkový svět. Jeli do Itálie. Mozart, tehdy třináctiletý, prodělal krátkodobé školení u Padre Martiniho v Bologni a brzo se mu dostalo pocty udělením členství v tamější Academie filharmonica. Pozoruhodného umělce si povšimli i ve Vatikánu, kde mu papež Klement XIV. odevzdal Řád zlaté ostruhy s právem užívat rytířského titulu. (Skladatel jej nikdy nepoužíval.)

V Itálii se Mozartové seznámili s Josefem Myslivečkem, který pod jménem Il divino Boemo nebo Venatorini získal velké uznání jako operní skladatel. Leopold Mozart o tom píše své ženě z Milána: „Pan Mysliveček nás v Bologni často navštěvoval a my jeho... Psal oratorium pro Padovu, které teď dokončuje, a potom pojedou do Čech. Je to čestný muž a navázali jsme s ním opravdové přátelství.“ Mladý Mozart obdivoval Myslivečkovu tvorbu a nezapomněl ho navštívit v Mnichově, čtyři roky před jeho smrtí. Dopis, který tehdy zaslal svému otci, je vzácným dokladem přátelství dvou umělců.

Mozart se ještě dvakrát do Itálie vrátil a uvedl tu některá svá operní a symfonická díla, ale přes všechny vnější úspěchy se nesplnilo jeho očekávání. Kapelnické místo nezískal a musel se vrátit k ponižující službě v arcibiskupské kapele. V Salcburku byl v roce 1770 jmenován titulárním (nehonorenovaným) koncertním mistrem a po dvou letech placeným. Od počátku jej tato služba neuspokojovala, neboť arcibiskupův řád pro služebnictvo, k němuž náleželi i hudebníci, jej urážel a také silně omezoval v tvůrčích plánech, zejména když úspěchy v zahraničí upevňovaly jeho sebevědomí a povzbudily ctižádost.

Arcibiskup nerad uvolňoval svého lokaje ke koncertním cestám a vyžadoval bezpodmínečnou kázeň a poslušnost. Mozart dlou-

ho snášel tato příkoří, neboť bral ohled na otce, který byl zaměstnán v téže kapele. Ve snaze nalézt vhodné místo podnikl na podzim 1777 další cestu do zahraničí. Protože arcibiskup nedovolil otci odcestovat, odjel Mozart s matkou. Zastavili se v Mnichově a pokračovali do Paříže. Vkládali mnoho nadějí zejména do Mnichova, zkoušeli to i v Mannheimu. Paříž na malého zázračného chlapce už zapoměla a dospělý Mozart si odnesl jen zklamání. Navíc mu tato cesta přinesla hluboký otřes, když mu matka náhle v Paříži zemřela. V Mannheimu, kde se seznámil s rodinou Weberových, prožil citovou epizodu tvrdě přerušenu otcem, který nechtěl připustit, aby se jeho syn na počátku umělecké dráhy zapletl s jednou z dcer.

Mozart se vrátil do Salcburku. Po několika letech vyvrcholil přes otcův odpor jeho vztah k vrchnosti definitivní roztržkou. V roce 1781, kdy s velkým úspěchem uvedl v Mnichově svou operu *Idomeneo*, se uzavřela jeho salcburská éra. Když naděje v uplatnění v Mnichově skončily, usadil se ve Vídni. Salcburský arcibiskup nerad uvolňoval svého koncertního mistra, kterého mu záviděla nejedná šlechtická kapela, ale pro Mozarta už nepřicházelo v úvahu jiné řešení než cesta nezávislého umělce. Bylo to rozhodnutí odvážné a ve své době ojedinělé; byl prvním významným hudebníkem, který odmítl sloužit vrchnosti a komponovat ji hudbu pro potěšení a dlouhé chvíle.

Ve Vídni si Mozart založil vlastní domácnost, po roce se oženil s Konstancí Weberovou a navázal kontakty s předními osobnostmi uměleckého a hudebního světa. Zvláště si cenil přátelství Josefa Haydna, v jehož hudbě viděl nedostižný vzor. Když Haydn označil Mozarta za jednoho z největších současných skladatelů, bylo to pro nespokojeného muzikanta ze Salcburku velké zadostiučinění, které mu pomáhalo překonat různé nepřízně, jež mu Vídeň uchystala.

Mozart přicházel do Vídne s pověstí vynikajícího klavíristy a také jeho skladatelské dílo bylo už dostatečně známé (napsal do té doby asi 350 skladeb). Jeho osobnost dozrávala ve vídeňském desetiletí do osobitého profilu a jeho hudba do vlastního, mozartovského stylu. Píše svá vrcholná díla, v nichž je patrný odklon od dřívější tvorby, která byla poznamenána závislostí na různých inspiračních zdrojích.

Nejsilněji na jeho kompoziční začátky působil otec, později - v době italských pobytů a styků s Padre Martinim - to byly italské podněty. Mozartův obdiv patřil i českým skladatelům: vedle Myslivečka za-

ujal jeho pozornost Jiří Benda svými melodramaty, v opeře italské tvůrce Piccini a Paisiello a zejména pak Gluck.

Vídeň přijala Mozarta s otevřenou náručí. Nestačil vyhovět všem pozváním, vystupoval na koncertech, učil hře na klavír, uváděl premiéry svých nových skladeb. Žáky si vybíral a kladl podmínky, jeho příjmy stoupaly, žilo se na vysoké noze - vždyť perspektivy se rýsovaly tak slibně...

Mozart byl v komponování neúnavný, příznivá přijetí jeho skladeb byla silným podnětem. V rychlém sledu se rodily symfonie, klavírní koncerty, koncerty pro lesní roh, komorní skladby. Vydal-li se vlastní cestou, musel počítat i s nepochopením a intrikami, neboť italská hudba měla mnoho citelů u dvora i v široké veřejnosti. Po dobrém přijetí komické opery *Únos ze serailu* složil pro Vídeňany buffu Figarova svatba, ale ta nepřinesla skladateli očekávaný ohlas. Naopak však dosáhla vřelého přijetí ještě v témže roce v Praze.

Deset vídeňských let je spjato i s tvorbou symfonickou, která je zastoupena téměř padesáti skladbami. V roce 1782 napsal Mozart symfonii D dur, Haffnerovu, hned po roce symfonii Lineckou, v roce 1786 Pražskou a v průběhu roku 1788 komponuje svá poslední symfonická díla - Es dur, g moll a C dur (Jupiter). Ale v této době už je patrné, že zájem publika o Mozartovo dílo opadl. Abonentní koncerty, na nichž se skladatel chtěl představit svými vrcholnými symfoniemi, se pro nezájem veřejnosti nemohly uskutečnit.

Mozart se dostával do izolace a jeho hmotné poměry se povážlivě zhoršovaly. Byl sice po Gluckově smrti jmenován dvorním skladatelem (s malým platem), ale tím se jeho situace nezlepšila. Dostával se do dluhů, vypůjčoval si na směnky, vrátil se k vyučování, psal příležitostné skladby. Začal s rozprodáváním toho, co si pořídil v lepších časech.

Mozartovy příjmy nebyly malé, ale vydání byla vždy vyšší. Konstancie se činila, nic si neodpělala, migrénu si jezdila léčit do exkluzivních lázní, zatímco manžel se rozptyloval v rozpustilé společnosti přátel nebo při hře v karty. Mozartův život ubíhal v tempu kvapíku, jako by ho hnala předtucha...

Snažil se zachytit všechno, co nosil v hlavě. Bylo to množství skladeb všech žánrů. Jevištní práce z vídeňských let představují základní přínos k vývoji opery (*Únos ze serailu*, Figarova svatba, *Don Giovanni*, *Così fan tutte*, *Titus*, *Kouzelná flétna*). Mozart nebyl tvůrcem nových forem, dovedl je

však naplnit živým obsahem, aktuálním pohledem do života svých současníků a orchestr obohatit o osobité zabarvení. Společně s Haydnem a Beethovenem se podílel na dovršení epochy, kterou označujeme za hudební klasicismus.

Moji Pražané mi rozumějí - prohlásil Mozart, když poznal, jak vřele jsou v Praze přijímána jeho díla. Po úspěchu Figarovy svatby v Praze navštívil Mozart toto město poprvé v roce 1787 a zavázal se napsat pro Pražany původní operu. Už na podzim téhož roku (29. října) měl v Nosticově divadle premiéru *Don Giovanni* za autorova řízení a za velkých ovací obecenstva.

U příležitosti korunovace Leopolda II. za českého krále byla Praha svědkem premiéry dalšího Mozartova díla, opery *La clemenza di Tito*. Mozart měl v Praze mnoho přátel. Za všechny připomeňme alespoň pěvkyni Josefínu Duškovou, skladatelovu hostitelku, jejího manžela klavíristu a pedagoga F. X. Duška a Františka Němečka, který napsal první knížku o Mozartovi sedm let po jeho smrti.

Vztah Mozart - Praha se nestačil šířeji rozvinout, ale i tak představuje světlou kapitolu v tragickém závěru skladatelova života. Mozartovský kult formoval po dlouhá léta hudební profil Prahy, která byla první zahraniční metropolí, jež plně pochopila a ocenila význam skladatelovy osobnosti.

Tento subtilní umělec strávil na cestách asi patnáct let života, většinou za velmi nepříznivých podmínek, které trvale poznamenaly jeho nepříliš pevnou tělesnou schránku. Za vídeňských let byl jeho organismus přetěžován existenčními starostmi, zneuznáním, nemocemi, dluhy a navíc i lehkavým životem. Dne 5. prosince 1791 bylo jeho pozemské putování předčasně ukončeno.

Město bylo vzrušeno a Vídeňané připravovali svému největšímu umělci velkolepé rozloučení. Bylo tomu opravdu tak? Nikoliv! Mozart si vysloužil jen nejlevnější pohřeb do společného hrobu. Kde byli jeho přátelé, zástupci města a dvora a hudebních spolků, kteří ho za života vyznamenávali? Kde se zdržovala Konstancie, když nebyla při manželovi v posledních chvílích jeho života a nebyla na pohřbu? Nevíme. Nedala mu ani postavit kříž nad hrobem.

Mladé vdově bylo devětadvacet let, znovu se provdala a Mozarta přežila o padesát roků. Když se po mnoha letech začala zajímat o jeho hrob, nebyl k nalezení...

Bohumil Plevka – Přemožitelé času
Převzato z Karmelitánského kalendáře 2006

EUCHARISTICKÉ OZVĚNY

Opravdu, skutečně a podstatně (2)

Kardinál Avery Dulles SJ

(Dokončení z minulého čísla.)

Když tedy místo a kontury hostie nejsou Kristovy, naskytá se otázka: Můžeme říct, že Krista neseme v procesi nebo že je uložen ve svatostánku? Jíme skutečně jeho tělo a pijeme jeho krev? Ano, odpovídá svatý Tomáš. Pohybujeme s ním, jíme ho a pijeme, nikoliv však v jeho vlastních dimenzích. Pohybujeme s ním, jíme ho a pijeme v jeho eucharistickém způsobu existence, nakolik jeho přítomnost spadá v jedno s jeho uchopitelnými vlastnostmi neboli „akcidenty“ chleba a vína. Žádné násilí způsobené svátostným způsobem nemůže jemu samému uškodit, protože fyzické vlastnosti hostie nejsou jeho fyzické vlastnosti ani rozměry.

Kristova přítomnost v Nejsvětější Svátosti je tedy ověřitelná intelektem, který přijímá ve víře Boží slovo.⁽⁷⁾ Tuto přítomnost můžeme také nazvat svátostnou, protože způsoby chleba a vína ukazují na to, kde je přítomno Kristovo tělo a jeho krev. Jsou to znamení nebo svátosti reality, která je v nich přítomná.

Eucharistická přítomnost, ať je jakkoliv skutečná, neruší onu nepřítomnost, o které mluví Ježíš při poslední večeři, když se loučí se svými učedníky. Eucharistie je památka jeho historické přítomnosti zde na zemi a záruka jeho návratu ve slávě, kdy pak budeme schopni vidět ho tak, jak je. Z toho vyplývá, že Kristova přítomnost v této svátosti je jedinečná a tajemná. Mistři ducha nás varují před upřílišněnou zvědavostí, protože náš rozum může být takovým tajemstvím také poněkud zmaten. Je proto lépe prostě přijímat Kristova slova, slova Pisma a Tradice a slova učitelského úřadu Církve, který nám říká to, co musíme vědět: „Kristus je skutečně, i když neviditelně, přítomen v této svátosti.“ Jeho přítomnost je taková, že chléb a víno po proměňování jsou skutečně a podstatně jeho tělo a jeho krev, i když je to jiný způsob jeho existence než jeho přítomnost v nebi.

Přistupme nyní k „snižujícím bludům“. Trientský koncil je někdy kritizován, že se příliš soustředil na ty způsoby, jakými je Kristus přítomen v liturgii. Podle Pavla VI. a 2. vatikánského koncilu je Kristus v liturgii přítomen nejméně pěti dalšími způsoby: ve společenství, když se sejde k modlitbě, v Božím slově, když

je hlášáno, v knězi, když slaví liturgii, ve svátostech, když jsou udílány, a konečně v hostii a v kalichu, které jsou při mši obětovány.

Jak tvrdí tato autoři, je přítomnost Krista v těchto posvěcených způsobech jen jedním z pěti způsobů a nemělo by se tvrdit, že je to jediná skutečná přítomnost. Ve skutečnosti, tak se domnívají, měla by být svátostná přítomnost podřízena jeho přítomnosti v Církvi, jejímž je svátostným znamením. Neboť neučili nás snad Augustin a Tomáš, že účel svátosti je jednota Církve jakožto mystického těla? Někteří teologové začali na základě toho tvrdit, že první Kristova přítomnost je přítomnost ve společenství, které se shromáždilo.⁽⁸⁾

Podle učení Církve jsou rozličné formy Kristovy přítomnosti účinné a důležité, ale přítomnost v Eucharistii všechny ostatní přesahuje. Asi 15 let před 2. vatikánským koncilem obrátil Pius XII. pozornost ke čtyřem způsobům, jakými je Kristus přítomen v liturgii, ale učinil tak nikoliv bez toho, aniž by nejdříve jasně konstatoval, že tyto druhy přítomnosti nejsou všechny na stejné úrovni. Božský Zakladatel Církve – jak píše papež – je „přítomen především v eucharistických způsobech“⁽⁹⁾.

Pavel VI. ve své encyklice z roku 1965 uvádí podobný výčet, ale k seznamu Pia XII. připojil ještě pátý prvek: Kristovu přítomnost v hlásaném slovu⁽¹⁰⁾. Nepřipouští však nejmenší pochybnosti o tom, která z těchto přítomností je nejdůležitější. Po výčtu mnohých forem Kristovy přítomnosti prohlásil: „Ale jiný, zcela zvláštní důvod, proč je Kristus ve své Církvi přítomen, je svátost Eucharistie, a proto tato svátost ve srovnání s ostatními svátostmi je více vnitřní, pokud jde o klanění, krásnější co do smyslu a obsahu a světlejší co do podstaty. Obsahuje totiž Krista samotného a v jistém smyslu je naplněním duchovního života a cílem všech svátostí (srov. *Mysterium fidei* 39).

Tato přítomnost – říká Pavel VI. – se nazývá „skutečná“ nikoliv ve vylučovacím smyslu, jako by jinde „skutečná“ nebyla, nýbrž v přesahujícím smyslu, protože je podstatná, neboť Kristus je v ní přítomen celý a nedotčený (*Mysterium fidei* 39). Podstatnou přítomností celého Krista přesahuje Eucharistie přechodnou a virtuální přítomnost v křesťanské vodě, v jiných svátostech, v hlášení Božího

slova a v nositeli církevního úřadu, jehož jednání představuje Krista.

Jako by této autority nebylo dosti, můžeme konstatovat, že 2. vatikánský koncil říká v konstituci o liturgii, že Kristus je „přítomen především (maxime) v eucharistických způsobech“ (SC 7). A papež Jan Pavel II. ve své encyklice o Eucharistii (2003) říká, že „kontemplovat Krista znamená umět ho rozpoznat všude, kde se objeví v mnohotvárných způsobech jeho přítomnosti, ale především v živé svátosti jeho těla a krve.“⁽¹¹⁾

Mezi přítomností Krista v Eucharistii a ve shromáždění nebo v údech je velký rozdíl. Shromáždění věřící jsou – za určitých podmínek – spojení mysticky Boží milostí. Přebývá v nich Duch Svatý, ale zachovávají si svou vlastní identitu. Nejsou předpokladem, nepřestávají být sebou samými, aby se proměnili v Krista.

Církev jako mystické tělo se nikdy nemůže povznést k důstojnosti Krista v jeho specifickém těle, které se narodilo z Marie Panny, zemřelo na kříži a vládne v nebeské slávě. – Toto tělo je podstatně přítomno v Eucharistii, nikoliv ve společenství. Je velký rozdíl mezi způsobem, jakým se klaníme Kristu, a účtou, jakou chováme k svatým.

Někteří teologové, kteří tihnou ke snižování, jsou toho názoru, že Kristova přítomnost v Církvi je intenzivnější a důležitější než přítomnost v konsekrovaných způsobech, protože cílem Eucharistie je výstavba Církve jako Kristova těla.⁽¹²⁾ Omyl, který se v tom skrývá, je zřejmý, když pomyslíme na vtělení. Ježíš se stal člověkem, aby zemřel na kříži a vstal z mrtvých, ale z toho nevyplývá, že Bůh je ve společenství vykoupěných přítomen intenzivněji než ve vtěleném Synu, nebo že se má naše účta více soustřeďovat na křesťany než na Krista Pána.

Druhý argument, který se pokouší stavět Církev výše než Eucharistii, vychází z názoru, že Církev je všeobecná svátost, která v sobě obsahuje všech sedm svátostí včetně Eucharistie. Oni tvrdí: Církev nemůže dát to, co sama nemá. Ale tento argument nebere v úvahu jednu skutečnost: Církev neslouží svátostmi z vlastní moci. Tak jako ostatní svátosti i Eucharistie je Boží dar. Navíc Církev je tvořena z Eucharistie. Věřící jsou jedno tělo, protože

mají účast na jednom chlebě, kterým je Kristus, Pán (1 Kor 10,17). A tak můžeme s Janem Pavlem II. říci: „Buduje-li Eucharistie Církev a Církev koná Eucharistii, vyplývá z toho, že souvislost mezi nimi je velice úzká“ (EE 26).

Třetí myšlenkový proud, který má sklon snižovat reálnou Kristovu přítomnost v Eucharistii, vychází z personalistické fenomenologie, která byla v době 2. vatikánského koncilu v módě. Protože tato fenomenologie se soustřeďuje na mezilidské vztahy, odpovídá tato škola myšlení osobní existenci a lidským vztahům.

Teologové tohoto zaměření odmítají myšlenku podstaty, zvláště pokud se aplikuje na Eucharistii. Ta je pro ně zcela obyčejnou hostinou. Říkají: – Také v přirozené rovině je večeře s přáteli něco víc než jen jídlo a pití. Je to důvod k upevnění mezilidských vztahů. Podle jejich názorů se něco podobného děje i v Eucharistii. Když nás Pán zve na svou večeři, dává chlebu a vínu nový význam, stávají se z nich efektivní symboly jeho lásky. Tyto prvky jsou zněněny natolik, že dostávají nový význam a nový účel. Proto bychom měli spíše mluvit o „transsignifikaci“ a „transfinalizaci“ („převýznamnění“ a „přecílení“). (13)

Tyto pojmy mohou být podle nich sporné a těžkopádné, a tedy rétorické a nejsou o nic lepší než „transsubstanciace“. Ale jsou to přinejmenším prosté a nezaludné pojmy. Význam a účel dozrávají v Eucharistii změnu: znamenají duchovní stravu a duchovní společenství s Kristem a bratry a sestrami. Tato alternativní terminologie nás však nemůže uspokojit, protože nám nefuká vůbec nic o tom, co se děje s posvěcenými způsoby.

Pavel VI. zdůraznil ve své encyklice *Mysterium fidei*, že chléb a víno jsou schopny přijmout nový význam a novou účelnost, protože obsahují novou realitu. Změna významu a účelu je závislá na předchozích ontologických proměnách (MF 46). Můžeme vstoupit s Kristem ve Svátosti do osobního vztahu a Kristus s námi, protože je ve Svátosti skutečně a osobně přítomen bez ohledu na to, zda tomu věříme a zda si to uvědomujeme nebo ne. Eucharistie není znamení, ale Osoba, která existuje vlastním právem jako každá jiná osoba.

V šedesátých letech nadhodil jeden holandský teolog otázku, zda by skutečná přítomnost zůstala v posvěcených hostiích i tehdy, kdyby celé lidstvo na následek nějaké katastrofy zahynulo. Tvrdil že ne, protože podle jeho názoru může tato osobní přítomnost existovat jen na základě vzájemného setkání svobodných a rozumem nadaných bytostí. (14) Tento teolog zřejmě zaměňuje dva významy „přítomnosti“. Existuje totiž vnitřní přítomnost, tak jako je v těle přítomná duše nebo jak je Kristus přítomen v eucharistických způsobech. Je však také takový význam přítomnosti, která znamená, být přítomen pro druhé. Z těchto dvou je vnitř-

ní přítomnost ta základní a podstatná. Redukovat skutečnou přítomnost na onu druhou je zkracující, a kdo to zastává, odchyluje se od katolické víry a katolické církve, která tvrdí, že reálná přítomnost Krista v Eucharistii je objektivní a nezávislá na tom, jak to kdo akceptuje.

Důsledkem nových eucharistických teologií, které vznikly během 2. vatikánského koncilu a krátce po něm, bylo, že se postupně vytratil zájem o Nejsvětější svátost. Všechna pozornost se soustředila na slavení mše. V mnoha farnostech a řeholních domech bylo náhle odbouráno svátostné požehnání. V některých kostelích bylo pro přechovávání Nejsvětější Svátosti vybráno místo, které připomínalo spíše komůrku než kapli. Pokrokoví vykladači namlouvali věřícím, že účel Nejsvětější Svátosti není v tom, abychom se jí klaněli, nýbrž abychom ji přijímali, jako by se tyto dvě věci vylučovaly.

Učitelství úřad proti těmto negativním tendencím vždy vystupoval a dokonce je zavrhoval. I když Tridentský koncil byl srozuměn s tím, že účelem Eucharistie je zpřítomňovat oběť na kříži a být pokrmem pro věřící, trval koncil na tom, že Nejsvětější Svátost se má uctívat i mimo mši svatou a být předmětem adorace (srov. Denz. 1643.1656). Popírat to by znamenalo, že se popírá skutečná přítomnost Krista v této svátosti.

Již v roce 1965 mluvil Pavel VI. Jednoznačně o tom, že Nejsvětější Svátost má být přechovávána s největší úctou na význačném místě v souladu s liturgickými zákony, věřící ji mají během dne navštěvovat, mají dostávat příležitost k slavnostnímu uctívání a k procesím za radostné účasti lidu (srov. MF 55.66–68).

Jan Pavel II. se pokoušel v četných spisech podnítit k důstojnému slavení Eucharistie a k eucharistickému kultu mimo mši svatou. Ve své encyklice z roku 2003 vyjádřil svou spokojenost se skutečností, že na mnoha místech se poskytuje denně větší prostor k adoraci Nejsvětější Svátosti, ale také si posteskl, že jsou místa, kde byla eucharistická adorace zcela zrušena (EE 10): „Úcta vzdávaná Eucharistii mimo mši svatou má pro život Církve nesmírnou cenu. Taková úcta je úzce spojena se slavením eucharistické oběti. Kristova přítomnost pod svátostnými způsoby, které se uchovávají po mši – přítomnost trvá, pokud trvají způsoby chleba a vína – vyvěrá ze slavení Oběti a směřuje k svátostnému a duchovnímu společenství. Je věcí pastýřů, aby povzbuzovali, mimo jiné osobním svědectvím, k eucharistické úctě, zvláště k výstavu Nejsvětější Svátosti a k uctívání zastavení před Kristem přítomným pod eucharistickými způsoby“ (EE 25).

Papež sám trávil celé hodiny před Nejsvětější Svátostí a mnoho jeho nejlepších intuici

se zrodilo právě zde v těchto chvílích modlitby. Podobně jako sv. Alfons z Liguori, kterého rád cituje, byl papež přesvědčen o nesmírné ceně, jakou má přebývání v adoraci před Nejsvětější Svátostí. Eucharistie je nedocenitelný poklad. Nejen slavení, ale také přebývání před ní mimo mši svatou nám umožňuje, abychom z ní čerpali jako z pramene milosti (srov. EE 25).

A právě tomuto papežskému povzbuzování můžeme děkovat, že výstav Nejsvětější Svátosti a hodiny adoraci dostaly nový impuls. Tato praxe nezmenšuje nijak touhu po svatém přijímání, naopak ještě ji podněcuje. Prodlužuje a posiluje plody aktivní účasti na mši svaté. Mimoto představuje vyjádření víry katolíků v plný význam skutečné přítomnosti. Tím, že Pán zůstává v této svátostné formě mezi námi, plní svůj slib, že zůstane až do konce světa (Mt 28,20) u své Církve.

A i když tajemství skutečné přítomnosti překračuje možnosti našeho chápání, není to přesto žádná záhada. Je to útěchuplné znamení lásky, moci a geniality našeho božského Vykupitele. Chtěl vstoupit do niterného sepětí s každou generací a chtěl to uskutečnit takovým způsobem, který odpovídá naší duchovně-tělesné podstatě.

Formy utiřování hladu a žízně, které tak velice připomínají starý Izrael, byly i pro méně učené všech dob významuplné, protože symbolizují potravu a duchovní občerstvení, které svátost poskytuje.

V jiné rovině připomínají ukřižování Krista, který pro naši spásu prolil svou krev. A konečně symbolizují věčnou hostinu blažených v nebeském Jeruzalémě. Tato symbolika o mnoha vrstvách má jedinečnou moc chovat v živé paměti minulost, proměňovat přítomnost a předjímat budoucnost, protože opravdově, skutečně a podstatně obsahuje našeho Pána v průběhu dějin.

Podle Světa 50/2005

Poznámky:

- (7) Tomáš Akv. SS III, q. 76 a. 7.
- (8) Podle Judith Marie Kubicki jsou prvními autory názoru, že církev je svátost a první místo Kristovy přítomnosti ve světě, Karel Rahner, E. Schillebeeckx a Piet Schoonenberg.
- (9) Pius XII. *Mediator Dei* 20.
- (10) Pavel VI. *Mysterium fidei* 36.
- (11) Jan Pavel II. *Ecclesia de Eucharistia* 6.
- (12) Viz F. Gerald Martin in *America* 182, 14.3. 2000.
- (13) Jedná se např. o Jeana de Baccocchiho a holandského jezuitu Pieta Schoonenberga.
- (14) Piet Schoonenberg *The Real Presence in Contemporary Diskussion, Theology Digest* 15 (Spring 1967).

Kdy přijde triumf Církve?

Když sestra Lucie, nejstarší z fatimských vizionářů, zemřela 13. února ve věku 93 let, byl to pro mnoho věřících menší nebo větší šok. Dostal jsem tehdy několik telefonátů a byla mi položena otázka: Co tomu říkáte, pane faráři? Bylo obecně známo, že sestra Lucie nezemře dříve, než nastane triumf Církve, že ho osobně zažije. Ale nyní zemřela... Jeden 80letý muž mi řekl: Jsem celý zničený. Vždy jsem tomu věřil. Celý život jsem k tomu zaměřil. Věřil jsem tomu, že třetí světová válka zahubí dvě třetiny lidstva a pak nastane triumf Církve. Už ničemu nevěřím... Rozhovor s tímto mužem byl velice skličující. Cítil jsem jeho zoufalství. Řekl mi také, že by bylo pro něho lepší, kdyby byl takovým věcem nevěřil. Mohl si ušetřit mnoho starostí.

Charismata musí sloužit víře

Zažil jsem mnoho lidí, kteří to cítili podobně a podobně se vyjadřovali. Není to snadné zabývat se prorocstvími a soukromými zjeveními. Těmto lidem asi nebylo správně vysvětleno, jak takové záležitosti zasadit do rámce víry. Takové věci musíme zkoumat, dobré si podržet a nepřikládat jim v duši při utváření vlastního života příliš mnoho prostoru a moci. Protože základ, na kterém člověk musí stavět, je evangelium a živá víra, jak nám ji zprostředkuje Církve. Ctnost naděje je okno, skrze které se díváme do budoucnosti. A láska je náš nejbezprostřednější úkol této doby. Tyto tři stálce nesmí nic zastínit. Všechno, co k nám přichází ze soukromých zjevení, se tomu musí podřídí. Všechna charismata musí sloužit víře, probouzet naději a rozněcovat lásku.

Je prastarou náboženskou zkušeností, že prorocstvím můžeme správně porozumět teprve tehdy, když se již naplnila. Tak tomu bylo v Bibli po všem čas. Biblická prorocství překračují prostor a čas, překračují možnosti naší představivosti. Kdyby byli lidé za časů Ježíše Krista správně porozuměli biblickým prorocstvím, nebyly by vznikly falešné mesiánské představy, nebyli by se lidé upnuli na své vlastní představy, nemohli by projít kolem Mesiáše, aniž by ho poznali. Nebo pomysleme na prorocství kolem třetího fatimského tajemství. Jak se tu rozcházejí představy a skutečnost! A ještě něco: Byla vyjádření o sestře Lucii předávána správně? Jestliže opravdu ano, pak rozuměla Lucie triumfem Církve to, co si pod ním představovali mnozí lidé a jak si to interpretovali?

Bůh odpovídá na naše modlitby

Nesmíme také zapomínat, že dějiny neprobíhají podle stmelého předem oznámeného jízdního řádu, nýbrž že Bůh a milosrdný Otec slyší také naše modlitby. Pomysleme na přimluvy, které přednášel Hospodinu Abrahám a Mojžíš! Bůh se dá pohnout našimi úpěnlivými prosbami. Zapůsobilo na mě hlubokým dojmem, když jsem četl slova, která jednou řekl Ježíš svatě Faustyně: ... Pro tebe žehnám světu... Svoji láskou svažuješ moje ruce... Díky tvé lásce zadržím tresty, které si lidstvo zasloužilo. Jak velkou moc mají poslušní a milující lidé nad Božím srdcem! Oni ovlivňují průběh dějin. V jistém smyslu relativizují daná prorocství. Ano, odvracejí dosud předpovězené soudy. Jen si vzpomeňte na Ninive!

Existuje nebezpečí, že mnoho lidí pro „smutek této doby“ nevidí to velké a zázračné, co Bůh v naší době uskutečňuje. Nevidí, jak se prorocství uskutečňují. Abychom se vrátili k sestře Lucii: Nezažila triumf Církve nebo alespoň jeho předeheru? Nebyl Jan Pavel II. triumfem Církve, vítězným znamením Neposkvěně? Koho většího vidělo 20. století? Kdo dal lidem a především mládeži větší naději? Kdo posílil tolik bratří ve víře jako on? Nevrátil Církvi nové mládí? Nezačal celý svět svůj dech, když odcházel? Nebyli všichni naplněni pocitem úcty a respektu, když viděli, jak se s ním svět loučí? A volba nového papeže Benedikta XVI., není to triumf Církve? Může nás nebe ještě bohatěji a zázračněji obdarovat? Není Neděle Božího milosrdenství triumfem Církve? Tak to alespoň viděla sestra Faustyna, když napsala: Přejí si, aby byl urychlen triumf Církve, který začne na světě svátkem mého milosrdenství (D 467).

Říkal mně jeden lékař, jehož otec je žid a matka evangelička: „Mohu se Vás něco zeptat? Musím stále myslet na papeže Jana Pavla II., který má být svatořečen. Proč Církve stále požaduje ke svatořečení nějaký zázrak? Pro mě je papež Jan Pavel II. zázrak sám o sobě! Tady už není třeba dalšího zázraku. Pomyslete na pád komunismu, k němuž zapálil rozbušku při své první návštěvě Polska. To je přece hotový zázrak. A mnoha lidem na světě dal naději, psychicky trpící lidé opět narovnal. To je přece více než zázrak. Nebo mládež, ke které přistoupil bez předsudků se širokým srdcem... Nechápu Církve, proč ještě čeká na zázrak, když jich mo-

hla vidět již za jeho života tolik. Pro mne je papež Jan Pavel II. zázrak...“ Musí nám takové věci říkat cizí lidé? Říkám vám, nenašel jsem takovou viru v Izraeli (Lk 7,9).

Kdo má oči, vidí

Triumf Církve! Nezapomínejme: Dokud Církve putuje časem, bude trpět pronásledování, protože ona je skrytý Kristus naší doby. Teprve až On se opět vrátí, bude triumfovat. Pro Církve není žádného triumfu ve světském slova smyslu. Ona triumfuje ve skrytu. Jen ten, kdo má oči k vidění, ho také vidí. Tak jen osvětlené oči viděly Pánovu slávu, když chodil Galilejí a Judejí. Tak je tomu i dnes. Přirozeně, Bůh může Církve v budoucnu mnohem více zvětšit nebo ji darovat viditelnější triumf. Hospodin vyznamenává svého svatého (Ž 4,4.). Ale na takové naděje se nesmíme příliš upínat.

Pro toho, kdo věří a doufá, jsou triumfy všude, všude Duch Boží vítězně působí. Triumfy, které dnes zdánlivě slaví zlo, jsou jen dočasné. I když bezbožníci raší jako tráva, jsou určeni pro věčnou zkázu (Ž 92,8).

Marii Martě Chambonové řekl k tomu Kristus před sto lety: „Moje dcero, musíš splnit dobře svůj úkol; ten spočívá v tom, že obětuješ mé svaté rány věčnému Otci, neboť tak dosáhne Církve triumfu, a to prostřednictvím mé neposkvěně Matky... Nepůjde o materiální, viditelný triumf, jak se někteří domnívají. Před Petrovou lodí se hladina vln nikdy neutiší. Dále budou na ni útočit nesmírnou mocí, takže bychom mohli trnout... Bojovat, stále bojovat, to je životní zákon Církve. Když se lidé modlí za triumf Církve, zapomínají na to. Moje Církve nebude nikdy slavit viditelný triumf... Musíš stále čerpat z těchto pramenů (mých ran), abys přivedila triumf Církve...“

Sestra Marie Marta na to odpověděla svým obvyklým naivním způsobem: „Ach Pane, jak dlouho mi to už přikazuješ... a triumf se neukazuje.“ Na to Pán odpověděl: „Moje dcero, musíš být spokojena již s tím, že vás již netrestám... Držíš moje rámě... Slibuji ti triumf Církve, ale jen pozvolný.“

„Slibuji ti (skrytý) triumf Církve, ale jen pozvolný...“ Ano, tak věříme a tak doufáme – a můžeme ho již vidět vlastníma očima jako ranní slunce vystupovat z temného klínu hor. I sestra Lucie ho viděla, zažila ho, protože se dívala zrakem Ducha a nikoliv zrakem světa.

Urs Keusch
Světlo 2/2006

MLADÝM

Žádné děti

nejdou „nevlastní“

Náš svět je plný exmanželek a exmanželů, avšak nesmí existovat tzv. nevlastní děti. Není-li již pár manželem a manželkou, nepřestává být tatínkem a maminkou. Těto role je nikdo nemůže zprostit. Manželství skončit může, rodičovství nikdy!

Rozchod a rozvod rodičů není něčím neutrálním, či jak se dnes mnozí domnívají, událostí skoro „normální“. Rozvod násilně ničí citový svět dětí a jejich vztahové vzorce. Najednou se cítí opuštěni těmi, kteří je přivedli na svět, a rázem ztrácejí téměř všechny základní opěrné body svého života. Jestliže tatínek od nás odejde, bude pořád mým tatínkem? A kam a s kým půjde bydlet? Kdo půjde hovořit s učiteli? Přijde tatínek na oslavu mých narozenin? Budu ještě moci chodit za babičkou? Když tatínek volá, mohu to zvednout? Neopustí i mě?

Od tohoto okamžiku již děti nikdy nebudou nahlížet na lásku, manželství, vztah mezi pohlavími a rodinu tak jako dříve. Z domu postaveného na skále se najednou ocitnou v domě na pohyblivých píscích. Mnozí rodiče se snaží před dětmi tuto situaci ukrýt často patetickými výmluvami jako „Tatínek musí pracovat daleko“, „Maminka musí jít na nějakou dobu bydlet k tetě“. Děti ale naopak mají zapotřebí pochopit věci tak jak jsou, protože tato situace ohrožuje jejich potřebu jistoty a klidu.

Mají právo vědět

Nejistota živí strach a vede k ještě větším škodám. „Neupadl jsem do pastí fantazií,“ vysvětluje jeden chlapec, „do iluze, že by se k sobě vrátili, kdybych byl hodný, poddaný a poslušný chlapeček, nebo kdybych onemocněl, nebo se velmi zhoršil ve škole...“

Rozchod rodičů budou děti v každém případě pociťovat jako velkou nespravedlnost, a pokud jejich zranění vůbec kdy ustoupí, tak až velmi pozdě.

Je nemožné, aby rozvod proběhl bez tvrdosti a agresivity. Všechno se točí kolem otázky: kdo za to může? Vysvětlení, které dává vinu jednomu nebo oběma rodičům, může v dětech vytvářet stavy velice silného hněvu, který se pak děti snaží vylít na další osoby, školu nebo sebe samy. Děti musejí mít možnost projevit stav svého nitra v okamžiku, kdy tento stav prožívají, musejí se vybit a je třeba jim naslouchat. Nejbolestnější je pro ně pocit, že jsou na obtíž a nic neznamenají. Někdy si všimnou, že jsou jednou ze stran

brány jako rukojmí, že se stávají jakýmsi balíkem s nejistou adresou, že jsou nechťené. Dětem je tedy zapotřebí dodávat odvalu. Musejí cítit, že nepřijdou o lásku, teplo a bezpečí.

Děti velmi trpí

Chlapci trpí rozvodem víc, než obvykle ukazují navenek. Snadno se dostávají do konfliktů s matkou a pociťují nepřítomnost mužské a přitom laskavé autority. Je třeba ustavit určitou formu „normálnosti“ každodenního života, kde se dítěti stane oporou časový rozvrh a zvyky.

Malé děti trpí fyzickou nepřítomností jednoho z rodičů a neustále jej pateticky hledají tisíci způsoby. Dospívající trpí rovněž krizí ekonomickou, která obvykle po rozvodu následuje, a drastickým snížením životní úrovně, která jej doprovází.

Největší utrpení se dítěti působí tím, je-li nuceno se rozhodnout pro toho či onoho rodiče. „Jedním z doporučení, která říkáme nenávidícím se manželům je to, aby před očima svých dětí nebořili obraz druhého a doposud prožitý rodinný život,“ píše Anna Oliverio Ferrarisová. Dítě odmítá poslouchat, že jeho rodiče jsou zlí lidé, protože se jednak s nimi identifikuje a jednak jeho osobní identita ještě nedospěla do takové úrovně samostatnosti, kdy se může od identity rodiny oddělit. Rodiče, kteří při každém setkání pokračují ve vedení vzájemné války urážkami, nevrlostí, žárlivostí a pohrdáním, neustále obnovují úzkost svých dětí.

V mnoha případech se děti musejí pohybovat mezi požadavky, dilematy a volbami, které je uvádějí do těžkých potíží. Děje se to například tehdy, mají-li se proměnit ve „špehy“ dodávající informace o tajemstvích života bývalého partnera. Rozvedení rodiče jen zřídka odolají pokušení rivality, aby získali lásku dětí jen pro sebe. Proto je rozmazlují nebo dokonce podplácejí. Tím nejdůležitějším je to, že i když jsou rozvedení rodiče vzdáleni materiálně i duchovně, musejí být stále matkami a otci hodnými lásky, úcty a důvěry. Základní vazby zůstávají. Dva sloupy zde musejí být napořád. Právě to může děti učinit šťastnými a zajistit jim budoucnost.

Bruno Ferrero

Salesiánský magazín 6/2005

VYDEJTE SE S NÁMI PO STOPÁCH HISTORIE

Přemyslovský rod

Rod potomků bájného Přemysla Otáče a kněžny Libuše se neobyčejně rozrostl. Přemyslovský rod stál u zrodu českého státu a vládl v naší zemi více než čtyři sta let. Královskou korunu jako znak vyšší vladařské hodnosti se snažila získat přemyslovská knížata již v 11. a 12. století. V té době mohl českým knížatům udělit královskou korunu jako mimořádnou osobní poctu jen císař nebo papež.

Roku 1085 dosáhl poprvé královského titulu Vratislav II. a po něm o něco později roku 1158 Vladislav II. Královská koruna obou Přemyslovců byla čestnou odměnou za vojenskou pomoc poskytnutou císaři. Oba panovníci ji však získali jen pro sebe, ne dědičně i pro své nástupce. V té době naši zemi sužovaly časté boje o knížecí trůn, které mezi sebou sváděli samotní Přemyslovci. Vzájemné nešváry v panovnickém rodě skončily na počátku 13. století. V té době z dříve početného rodu Přemyslovců zůstala jen rodina pražského panovníka. Její příbuzní sídlící na Moravě neměli další potomky a postupně vymřeli. Za posledních Přemyslovců, kteří panovali v letech 1197 až 1306, patřila příslušná svárliвість ve vládnoucím rodu minulosti. Poslední Přemyslovci mívali většinou jen jednoho mužského potomka, jehož právo nastoupit na trůn uznávali všichni. Klid a mír ve vládnoucím rodu přispěl k výraznému posílení moci posledních přemyslovských panovníků.

Teprve až posledním Přemyslovcům se podařilo získat královskou korunu natrvalo. Královský titul získal natrvalo Přemysl Otakar I. Tento titul mu byl slavnostně potvrzen německým císařem Fridrichem II. roku 1212 v listině zvané Zlatá bula sicilská. Královský titul obdařil české panovníky větší vznešeností a osobní důstojností. Jako králové se stali po papeži a císaři jedněmi z nejvýznamnějších osobností v Evropě.

Z rodokmenu posledních Přemyslovců se dovídáme, že prvorozený syn krále býval ve 13. století často jediným nástupcem na trůn. Jako příští král se těšil významnému postavení a býval již od dětství připravován na budoucí vladařské povinnosti. Někdy se stávalo, že královští prvorození synové museli nastoupit na trůn po předčasné smrti svých otců velmi mladí, takže vládli již od svých chlapeckých let. Václav II. Panoval například od dvanácti let a jeho syn Václav III. od šestnácti let.

Kromě krále Václava III. panovali poslední Přemyslovci velmi dlouho, více než dvacet let, a každý z nich významně přispěl k rozkvětu tehdejšího českého státu.

Přemysl Otakar I.

(vládl 1192 – 1193, 1197 – 1230)

Přemysl Otakar I., který nastoupil na trůn v roce 1192 odstartoval prudký vzestup českého státu, který se rychle vymaňoval ze závislosti na římských panovnících. Českým vládcem se stala silná osobnost, zatímco v Říši propukl, dlouholetý zápas o trůn, z čehož Přemysl Otakar I. dovedl těžit. Ze podpory Filipa Švábského obdržel už roku 1198 královskou korunu. Papež Inocenc III. uznal Přemyslu Otakarovi I. jeho královský titul. Pak již nikdo nemohl pochybovat, že český panovník drží královskou hodnost dědičně. Slavnostně to pak potvrdila i proslulá listina zvaná Zlatá bula sicilská, kterou vydal nový římský král Friedrich II. Tato listina vymezovala vztahy mezi českým vládcem a panovníkem Svaté říše římské. Na základě získaných výsad zrušil Přemysl Otakar I. přežitý seniorátní řád Břetislava I. a zavedl princip tzv. primogenitury tj. nástupnictví prvorozeného syna.

Přemysl Otakar II. byl dvakrát ženatý. První jeho manželkou byla Adléta Míšeňská a druhou jeho manželkou Konstancie Uherská. Právo na trůn pak uplatňoval syn Václav, z druhého manželství. Jeho sestrou byla Anežka, narozená v roce 1211. O nabídky k sňatku neměla královská dcera nouzi, o její ruku žádal i německý císař Fridrich II. Anežka však odmítla, neboť viděla své životní poslání jinde. Podle vzoru zbožných světců založila v Praze nemocnici a útolek pro chudé – špitál svatého Františka. Krátce poté vstoupila do kláštera a v chudobě a zbožnosti se celý svůj další život věnovala službě nemocným a trpícím. Až do posledních dnů svého života svatá Anežka sloužila potřebným. Až do své smrti roku 1282 si Anežka uchovala značný vliv na českém královském dvoře a její skromnost a zbožnost se staly pověstnými. Roku 1989 byla prohlášena za svatou.

Václav I.

(vládl 1230 – 1253)

Václav I. dokázal zúročit zisky svého otce Přemysla Otakara I. V době jeho panování české země rychle doháněly v hospodářské i kulturní sféře zpoždění za vyspělejšími oblastmi jižní a západní Evropy. K výraznému zlepšení ekonomických poměrů přispěla tzv. kolonizace tj. osídlování dosud pustých regionů, spojená s přeměnou močálů a lesů v úrodná pole. Kolonizace trvala dlouhý čas, prakticky až do poloviny 14. století. Její součástí bylo zakládání měst jako středisek řemeslnické a obchodní činnosti. Zatímco se na kolonizaci venkova podílelo české etnikum i četní příchozí z přelidněných německých oblastí, rozvoj velkých měst závisel v té době především na aktivitě německého živlu. Platí to rovněž o pražském podhradí. Německý byl i ráz Václavova blízkého okolí, kam v plné míře pronikla dvorská - rytířská kultura. Spolu s ní vstoupilo do českých zemí gotické umění. V gotickém slohu byl vystavěn i ženský klášter svatého Františka, jehož abatyši se stala již dříve zmiňovaná Václavova sestra Anežka.

Manželkou Václava I. byla Kunhuta Štaufská - Švábská. Byla dcerou německého krále a švábského vévody Filipa z rodu Štaufů a byzantské princezny Ireny, dcery císaře Izáka II. Královna Kunhuta zvýšila lesk a kulturní úroveň Prahy. Do města povolala představitele rytířské kultury, především minnesängry. Ideály rytířství měly pak velký vliv na Kunhutina syna Přemysla Otakara II.

Přemysl Otakar II.

(vládl 1253-1278)

Přemysl Otakar II. byl nazýván králem „železným a zlatým“. Byl to panovník - rytíř, neohrožený vojevůdce, který vedl těžkou jízdu do bitev i na válečné výpravy. Byl to vládce, o jehož bohatství se vyprávělo daleko za hranicemi. Jeho první sňatek s Markétou Babenberskou ztroskotat, ale ve válce o uherské dědictví Přemysl Otakar II. uspěl. V roce 1260 došlo k rozluce bezdětného man-

želství, provázeného mnoha skandály, protože Přemysl zplodil se svou milenkou Anežkou z Kuenringu tři levobočky, z nichž Mikuláš obdržel opavské vévodství.

V roce 1260 Přemysl zvítězil v nové válce s Uhry a získal nejen další území, ale i ruku krásné Kunhuty, vnučky uherského panovníka. V době, kdy stál Přemysl Otakar II. na vrcholu slávy, spadaly pod jeho svrchovanost české a rakouské země, Štýrsko, Korutany i Kraňsko. Mocné soustátí sahlo až k Jaderskému moři.

Od 13. století český vládce patřil mezi sedm kurfiřtů, tj. volitelů panovníka Svaté říše římské. V roce 1273 byl bez Přemyslova vědomí zvolen římským králem hrabě Rudolf Habsburský. Ambice prvního slavného Habsburka se střetly s přemyslovskými snahami. V roce 1276 přiměl Rudolf svého soka k tomu, aby se zřekl rakouských a alpských zemí a Chebska. Přemyslův pokus o zvrát situace byl marný.

Na den sv. Rufa, 26. srpna 1278, utrpěla jeho vojska porážku na Moravském poli. Český panovník, který v té době postrádal podporu mnoha českých šlechticů, v bitvě zahynul. Jeho synovi Václavovi bylo v té době sedm let.

Václav II.

(vládl 1283 – 1305)

Václav II. se v sedmi letech nemohl ještě ujmout vlády. Jeho poručíkem byl jmenován Ota V. Braniborský, který malého Václava internoval nejprve na hradě Bezděz, pak v Berlíně a Špandově. Teprve až ve svých dvanácti letech Václav II. zasedl na český trůn. Zpočátku Václavovo rozhodnutí ovlivňoval mocný jihočeský šlechtic Závěš z Falkenštejna, který pojal za manželku vdovu po Přemyslu Otakarovi II. a Václavovu matku. Jak mladý král vyžrával, tak kouzlo Závěše v očích Václava sláblo. V roce 1289 Václav II. nechal Závěše zatknout a o půldruhého roku později popravit. Mocenskou expanzi českého státu Václav II. obrátil východním směrem. Roku 1300 dosáhl Václav II. polské koruny a po smrti své první manželky Guty Habsburské pojal za

choť Elišku Rejčku, dceru předchozího polského krále Přemysla II. Velkopolského. Bohaté naleziště stříbra odkryté v Kutné Hoře podpořilo velmocenskou politiku českého státu. Bohaté zásoby drahého kovu vedly krále roku 1300 k uskutečnění mincovní reformy, jejíž podstata spočívala v ražbě nové mince, pražského groše. V závěru svého života po vymření Arpádovců Václav II. získal pro svého syna Václava III. uherskou korunu.

Václav III.

(vládl 1305 – 1306)

Václav III. svou vládu nezahájil právě šťastně. Hned v roce 1305 se vzdal uherské koruny, kterou pak získal Karel Robert z Anjou. Talentovaný a inteligentní Václav III. se nejprve věnoval radovánkám.

Byla to veselá zábava, bujaré pitky, ponocování, laškování s děvčaty. Brzy se však mladý král vzpamatoval a otěže vlády vzal pevně do rukou. V Polsku v té době Vladislav Lokietek zahájil povstání s cílem získat královskou korunu. Václav reagoval prudce a sebevědomě. Vydal se na tažení do polských zemí. Ještě před výpravou do Polska Václav pohrozil některým namyšleným českým šlechticům, že neustoupí jejich rozpiřovanosti a že po návratu z Polska v případě potřeby proti nim nesmlouvavě zakročí. Když Václav III. odpoledne dne 4. srpna 1306 odpočíval v domě děkana chrámu v Olomouci, vpadl náhle do místnosti muž, který nic netušícímu Václavovi zasadil tři bodné rány. Panovník jím na místě podlehl. Kdo byl vrahem a jaké motivy vedly jeho ruku, se nikdy nepodařilo vypátrat. Smrti Václava III., který byl po roce své vlády zabit neznámým vrahem, skončila roku 1306 vláda Přemyslovců na českém trůně. Tragická smrt Václavova velice citově zasáhla jeho sestru Elišku Přemyslovnu, která svého bratra milovala.

*Alena Kulheimová
Česká republika*

Paths of Glory and Tribulations

The 3 years of the communist dictatorship in Czechoslovakia (1952 – 1954) were characterized by disastrous economic blunders brought about by inept government leaders who were eager to emulate the Soviet state planning system. They tried to cover up their failures by mounting hostile campaigns against convenient scapegoats such as former state officials, youth leaders, middle class citizens, clergy, ethnic minorities, foreign diplomats and even some of their own communist comrades whom they purged from their leadership positions. Widespread unrest and growing opposition to the regime led to further oppressive measures aimed against the entire "unco-operative" Czechoslovak population and dashed all hopes for democratization for several decades.

1952

February 27 In a speech to scientific workers, the minister of information attacks Jan Masaryk, the late foreign minister and son of the first president, and Edvard Beneš, the late president, as enemies of the USSR.

March 21 The government announces an austerity program so that more money can be channeled into national defense, with a 44 percent increase in its budget. The money will be raised by reducing wages and increasing productivity, thus leading to a further decline in the standard of living of the Czechoslovak people, which has steadily declined since the 1948 Communist takeover.

March 24 The budget for 1952 is released, and for the first time it follows the Soviet example by covering the entire economy in a planned manner.

May 17 Leading Boy Scout officials receive heavy sentences for "attempting" to overthrow the government. Trials of other Scout leaders will follow. The organization is denounced as a bourgeois tool of the West and will eventually be banned.

June 7 Prime Minister Zápotocký admits in a radio address that the country

is suffering economic hard times due to coal shortages, failures in agricultural collectivization, and lack of skilled labor since industrial production increased too rapidly. In an attempt to end the labor problems, the government begins removing politically "untrustworthy" Czechoslovaks from urban areas to work in industrial and mining complexes. This mass relocation of workers intensifies through 1953.

July 1 The government announces that the judiciary will be reorganized along the Soviet model, which will subordinate the courts to the state prosecutors.

November 20 - 27 The treason trials of Rudolf Slánský, former secretary general of the Communist party and deputy prime minister; Vladimír Clementis, former foreign minister; and 12 other leading Communists begin. The government charges them with spying for the West, plotting to overthrow the government, Titoism (advocating a Yugoslav style of communism), Trotskyism (a radical form of mainstream communism championing immediate worldwide revolution), and Zionism (supporting an international Jewish movement). Slánský, Clementis, and nine others are sentenced to death, while the others receive life sentences. All but Clementis are of Jewish descent.

December 3 The execution of the 11 defendants sentenced to death in the "Slánský Trial" takes place. Purge trials will continue throughout the 1950s.

1953

January 31 The government reorganizes itself along the Soviet model, placing power in a presidium, or a collective leadership, consisting of the prime minister and nine deputy prime ministers.

March 10 Two Czechoslovak air force fighters shoot down an American air force jet over the U.S.-occupied zone of Germany. The United States protests this action, which the Czechoslovak government rejects.

March 14 Nine days after the death of

Process with Rudolf Slánský

Soviet leader Joseph Stalin, President Klement Gottwald dies in Prague at age 56 from pneumonia that he caught while attending Stalin's funeral in Moscow.

March 15 Drawing deliberate attention to its communist regime, the Czechoslovak government announces the death of President Gottwald through diplomatic channels by using the Russian language instead of the traditional French in its communiqués to foreign embassies in Prague and foreign governments.

March 21 The National Assembly unanimously elects Antonín Zápotocký, the prime minister, as president. President Zápotocký appoints Viliam Široký, a Slovak, as prime minister.

March 24 Six Czechoslovaks hijack a Czechoslovak airliner with 23 other people aboard and force it to fly to the U.S.-occupied zone of Germany, where they seek asylum.

May The government reduces or cancels the pensions of large sections of the middle class, particularly those formerly involved in business, claiming that they are remnants of capitalism.

May 2 Czechoslovak police begin wearing uniforms modeled on those worn by Soviet policemen or militiamen.

May 15 After an exchange of notes between President Eisenhower of the United States and President Zápotocký with the promise of lifting the economic sanctions if the American correspondent William N. Oatis is released, Zápotocký pardons Oatis. The United States responds by lifting its embargo against Czechoslovakia.

Soviet leader Joseph Stalin and president of Czechoslovakia Klement Gottwald

May 30 The government enacts drastic currency and wage devaluations whereby one new koruna is exchanged for five old. The purpose of the reform is to deprive wealthier peasants, better paid workers, and the middle class of their savings. Furthermore, the Czechoslovak koruna becomes tied to the Soviet ruble. The currency reform sparks widespread demonstrations and riots throughout the country, with the heaviest scuffles taking place in Plzeň where pictures of Stalin and Gottwald are destroyed. The government responds by removing a statue of President Masaryk in Plzeň and arresting numerous people. Ten will be tried in the fall on charges of sedition by acting on behalf of the United States, receiving prison terms from six years to life.

June The government classifies foreign trade data, agricultural output, and the national budget as state secrets.

June 10 In a surprising move, President Zápotočský admits during a speech that there has been widespread unrest due to the May 30 currency reform.

June 18 The Slovak Academy of Sciences is established.

July 1 The government enacts a law that provides heavy penalties for absenteeism in the workplace. Due to heavy negative public opinion, and still recovering from the fallout over the May 30

currency reform, the government cancels the law on July 6.

July 25 Eight Czechoslovaks flee to West Germany in a homemade armored car, which the border guards mistake for a Czechoslovak military vehicle. The eight are granted asylum in West Germany.

September 11 The Communist party is reorganized with Antonín Novotný becoming the first secretary.

October 1 In an attempt to quiet the population, the government reduces food prices up to 20 percent and on some items of clothing by 40 percent.

December The government bars the bishop of Brno from carrying out his church functions because he refuses to follow the orders of the government-controlled Roman Catholic Committee.

1954

February 6 The government announces that President Zápotočský has returned to his official duties after a "serious illness." Rumors abound that he was recovering from an assassination attempt in late 1953.

April 20 - 24 The trial of the former chair of the Slovak government, Gustav Husák, and four other leading Slovak Communists on charges of Slovak nationalism and Zionism results in their convictions. Husák is sentenced to life in prison and the others receive long prison terms.

May 16 In local and municipal elections, the single slate of Communist candidates receives less than 96 percent of the vote and, in some areas, as low as 86 percent. Prior to the election, newspapers claim that anyone who does not vote for the candidates is an enemy of the people. Yet, over a million voters do not place their ballots in the boxes in protest against the Communist regime.

June 12-13 The Soviet leader, Nikita S. Khrushchev, attends the 10th Czechoslovak Communist Party Congress, where he hears First Secretary Novotný state that the Czechoslovak economy will become more in line with that of the Soviet Union. Furthermore, the 22-member presidium of the party is replaced by a nine-member politburo, or

President Antonín Zápotočský

executive committee.

July 16 Czechoslovakia and Austria sign a treaty allowing their ships to freely traverse each other's territory on the Danube River.

July 23 The bishop of Litoměřice and three other Roman Catholic priests receive long prison sentences for spying for the Vatican.

August 21 In a speech, President Zápotočský admits that the purges of "bourgeois" personnel in the economic sector have gone too far, causing numerous breakdowns and delays.

November 28 In nationwide elections the Communists claim a 99 percent favorable vote for its single list of candidates to the National Assembly.

December 12 In a token move due to the general elections in November, Prime Minister Široký "reorganizes" the government, trying to make it look democratic by reflecting the results of the elections.

Tony Jandáček

Baptism by the Levee

Seeking higher ground

In the days immediately following Hurricane Katrina, I was reminded of Saint Paul's description in Acts of the Apostles of the violent storm that overtook his ship as he traveled from Crete to Rome. "We gave way to it and were driven," he wrote. "All hope of our being saved was at last abandoned" (Acts 27:15, 20).

Admittedly, New Orleans is a flawed city. But the character of New Orleans is hard not to love for its remarkable resilience despite formidable odds and tragic flaws.

New Orleans' survival has defied logic from the very beginning. When the original city was first laid out, the Mississippi River often overflowed its banks and hurricanes frequented the area. In the eighteenth century, fires that wiped out the city and colonial handovers that affected the territory somehow strengthened the tenacity of its settlers. Then when yellow fever epidemics raged in New Orleans in the nineteenth century, the citizens seemed to adopt the attitude of Saint Paul: in adversity, we are made strong. (See 2 Cor 12:10.) Yet even when numerous bodies of yellow fever victims were found abandoned during these epidemics, there were no reports of "widespread looting, debauchery, violence, or other signs of social dissolution so often associated with catastrophe," writes Jo Ann Carrigan in *The Saffron Scourge: A History of Yellow Fever in Louisiana, 1796-1905*. It is helpful to recall that New Orleans already endured the most extensive and most expensive epidemic ever known to this country.

This past fall New Orleans experienced one of the most extensive and most expensive natural disasters this country

has ever known. It was another colossal tragedy as the lake, situated precariously above the city, spilled toward the river below, immersing the Crescent City. Was the breach in the 17th Street Canal levee a symbolic baptism to wash the soul of the city clean and help New Orleans emerge anew, purged of its fatal flaws?

In the aftermath of Hurricane Katrina, feelings of "good resourcefulness" for the desperate people doing heroic and drastic deeds to survive abounded but were accompanied by feelings of "good riddance" for the desperadoes doing an undetermined amount of criminal activity. May God always help us seek higher ground when wading through these mixed feelings. An Ursuline nun who first arrived in New Orleans in the 1700s remarked, "The devil here has a very large empire." But remember also that New Orleans is largely known for its "divinity" - confectionary and otherwise. Humanity - with its godlike qualities and divine origin - can create an even larger empire as we depend on the kindness of strangers and neighbors alike.

In the Acts of the Apostles, Saint Paul went on to say, "I urge you to take some food, for it will help you survive...." After he had said this, he took bread; and giving thanks to God in the presence of all, he broke it and began to eat. Then all of them were encouraged and took food for themselves... After they had satisfied their hunger, they lightened the ship by throwing the wheat into the sea" (Acts 27:33-38).

During this cataclysm, many people of faith were encouraged by taking bread and giving thanks to God. Saint Paul

urges us to take spiritual food to help us survive. It will lighten our load and establish our mooring. Moreover, having endured our own violent storm of biblical proportions, now is the time to give way and let ourselves be driven by the nobler instincts of our human nature. If agents of violence and looters of non-survival items must prevail and compromise the social order, let them not rob us of our soul. For it is the collective soul of our city of New Orleans - baptized and reborn - that characterizes its indomitable, herculean spirit as we gather again on fertile ground at the river.

By Father Byron Miller, director of the National Shrine of Blessed Francis Xavier Seelos in New Orleans, Louisiana.

Liguorian, January 2006

Comedy corner

- Trying to call the hospital, a frantic husband spoke excitedly into the phone: "My wife is pregnant and her contractions are only two minutes apart!"

"Is this her first child?" the emergency operator asked.

"Don't be ridiculous!" the man shouted. "This is her husband!"

- Torrential rainstorms had knocked down power lines all over town. When one lineman called a customer to get her exact address, he was told, "I'm at Post Office Box 99."

The weary lineman replied, "Ma'am, I'll be coming to you in a truck, not an envelope."

KRÁSY NAŠÍ VLASTI

Zámek Konopiště

Zámek Konopiště je dnes nejnavštěvovanější památkou na Benešovsku. Původní gotickou pevnost po vzoru francouzských kastelů nechal postavit koncem 13. století pražský biskup Tobiáš z Benešova, jehož rodu patřilo zdejší panství. Konopišťský hrad se svou architektonickou koncepcí zásadně lišil od jiných českých hradů. K obraně většinou sloužila jen jedna věž, ale Konopiště mělo věží sedm. Jádrem pevnosti mělo dvě části: vlastní hrad a předhradí. Byly spojeny v jeden celek mohutnou 30 m vysokou a 3 m tlustou zdí, která byla opatřena cimbuřím, na nárožích a uprostřed obvodových zdí byly vybudovány válcové věže o průměru 6 – 12 metrů a nejvyšší dosahovaly výšky 50 metrů. Délka hradu byla asi 70 m, šířka téměř 40 m. Hrad byl po vnější straně obehnan hlubokým vyzděným příkopem širokým 20 m a ještě dále valem, navršeným z materiálu vybraného při hloubení příkopu. Příchod do pevnosti střežily čtyři brány a na dolním nádvoří byla do skály vyhloubena studna hluboká 42 m.

Po smrti biskupa Tobiáše z Benešova (+1296) se dostavby hradu ujal jeho bratr Milota z Dědic a po něm pokračovali jeho synové, kteří Konopiště zdědili. Od roku 1318 se začali nazývat pány "z Konopiště". Smrtí Tobiáše z Konopiště 1327 vymřel rod po meči a hrad se dostal na 275 let do rukou Šternberků. V dobách sporu Šternberků s českým králem bylo Konopiště obléháno vojsky Jiřího z Poděbrad a protože byl hrad střelbou nedobytný, rozhodli se ho vyhladovět. Po 18 měsících obléhání se hladem zdeptaná posádka hradu (asi 500 lidí), v prosinci 1468, vzdala. Teprve, když se Šternberkové poddali králi Vladislavovi II., byly jim roku 1479 vráceny rodové statky včetně Konopiště. V 16. století hrad ztratil svůj pevnostní ráz. Na valech kolem hradby byly zřízeny zahrady. Po smrti posledního majitele z rodu Šternberků, Adama, dostala panství jeho sestra Alžběta, provdaná za Arkleba z Kunovic. Kolem roku 1600 hrad vyhořel. Arkleb jej dal velkým nákladem opravit, ale pro velké dluhy musel panství prodat.

1602 kupuje panství s Konopištěm Dorota Hodějovská. Hodějovští přestavěli středověký hrad v pohodlné renesanční velmožské sídlo. K západní hradbě v předhradí bylo přistavěno nové křídlo, jižní křídlo dolního nádvoří bylo upraveno na stáje pro 40 koní. Změnilo se také okolí zámku. Vysoká gotická hradební zeď na jižní straně zámku byla zbořena, valy byly přeměněny na zahrady, na holém vrchu byly vysázeny štěpnice. Za svoji účast na povstání byli všichni Hodějovští po porážce českých stavů na Bílé hoře dne 8. listopadu 1620 potrestáni a odsouzeni ke ztrátě majetku. Konopiště získal Albrecht z Valdštejna a ten je 1623 prodal císařskému radovi Pavlu Michnovi z Vacínova. Proti novému majiteli, který násilím obracel poddané na katolickou víru, vypuklo lidové povstání, při kterém bylo v roce 1627 Konopiště i s Benešovem vypáleno. Za třicetileté války 1648 dobyli Konopiště Švédové a usídlil se zde švédský velitel Alfréd Wittenberg. Švédské vojsko zůstalo v tomto kraji ještě celý rok. Vlivem špatného hospodářství Konopiště velmi rychle chátralo, velká věž hrozila zřícením, zámecké pokoje nebyly dostavěny, dluhy Michnů rostly a byli nuceni zámek prodat. Během následujících let vystřídal několik majitelů až jej nakonec koupil v roce 1716 hrabě Jan Josef z Vrtby, rytíř Zlatého rouna a nejvyšší purkrabí království českého. Ten dokončil přestavbu gotické pevnosti v pohodlnou panskou rezidenci. Zámek definitivně ztratil svoji obrannou funkci. Na východní straně byla postavena barokní brána, navržená architektem Františkem Maxmiliánem Kaňkou a opatřená sochami z dílny Matyáše Bernerda Brauna. Téměř všechny věže byly odbourány až do úrovně říms nových budov. Po smrti Jana Josefa Vrtby pokračoval v díle jeho dědic synovec František Václav Vrtba. Příkop a val byly zarovnané, na vzniklé ploše byla založena zahrada s terasou a oranžérií. Byly vybaveny salony, velký sál byl opatřen nástropní malbou, byla přestavěna zámecká kaple. V roce 1775 vzniklo na Konopišti povstání

nevolníků, kteří se dožadovali zmírnění či úplného zrušení robotních povinností. Když se sedláci domáhali svolení ke vstupu na zámek, začali na ně myslivci z hejtmanova příkazu střílet. Na místě bylo 7 mrtvých. Po povstání se situace poddaných zlepšila, neboť vrchnost snížila robotní sazby. Jako projev lítosti nad smrtí zastřelených sedláků a na usmíření se svými poddanými dala tehdejší hraběnka O'Kellyová postavit u cesty k zámku Křížovou cestu s kalvárií. V roce 1830 získal zámek Lobkovicové a ti jej prodali roku 1887 arcivévodovi Františku Ferdinandovi I. Rakouskému d'Este synovci císaře Františka Josefa I. a následníkovi císařského trůnu.

Arcivévoda František Ferdinand d'Este přebudoval Konopiště na velkolepé sídlo budoucího císaře. Zámecké místnosti byly vybaveny muzeálními sbírkami, jejichž základ pochází z dědictví Františka Ferdinanda po Modenském vévodovi. Zámek byl zmodernizován. Byl zaveden vodovod, kanalizace, nové koupelny, elektrické osvětlení, ústřední vytápění, osobní výtah. Byla přestavěna zámecká kaple. Kolem zámku byl vybudován krásný park a růžová zahrada.

Po Sarajevském atentátu na následníka trůnu 1914 Konopišťské panství přešlo na arcivévodovy dědice Hohenbergy a po nich v roce 1921 přešlo vlastnictví Konopiště na Československou republiku a zámek i park byly zpřístupněny veřejnosti. Během II. světové války bylo Konopiště připojeno k cvičebnímu prostoru jednotek SS a v zámku umístěn hlavní štáb SS. Od konce II. světové války se ve správě Konopiště vystříдалo mnoho institucí. V současnosti Konopiště spravuje Národní památkový ústav. Kromě prohlídky zámku se turistům nabízí v sousedství konopišťského panství řada historických pamětihodností a velké množství přírodních krás a to vše leží necelých 50 kilometrů od hlavního města Prahy.

Foto na zadní straně:

Zámek Konopiště zahalený do zimního hávu

